

B

224-

225.

מס' 100
מס' 100
מס' 100

1306

1306

מס' 100
מס' 100
מס' 100

13000
מס' 100
מס' 100
מס' 100

בית המדרש לרבנים
במחנה בני ישראל

D

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 224-5.

25

Dr. v. v. Kaufmann
Budapest

111520

זה השער ליל

אל

עמי עשו

פירוש מנלת

אחשוּרוּש לרב המובהק החכם
השלם כמנהג זכרית
תנלנכ:

חיים ושלום

הודפס פה הבירה

וניציא

1868

ובראות החכם הכולל האלוף כהר שמואל קזאכי כרו חמדת הספר
הזה וטוב יופיו וכן ערכו וישא משלו ויאמר:

למה שלכל פועל שלם בחקו היה מן הכחות והטוב להורות לו ולא יעלה
למעיון שזה הספר ככבר מאד מכל סבותיו הסובבו אל עבר פכיו והיו למאורות
הן אמת כל ימי הייתי מנטער למכוא דברי חפץ מפי סופרים האמונים עלי
תולע בביאור המגלה הזאת לאשר ראיתי אליהם עולים ויורדים אלו האריכו
למעכיתם שמטוה וישמטוה ממרכז כקודת הכרחה לעשות כוונים ואלו קברה
ידם מהנשיע אל השיעור הקברתי ההולך אל עמק שוק. ויהיו בעיני ללאות
ולעמל. ויהי היום ותקויתי כתן אלוה פירוש החכם המופלא הרב המובהק
כמהרר זכריהן סרוק זל ויאורו עיני ככבדות מדובר בו בכונת הפסוקים
המסכימים מכל כך אם עד הנייר ואם עד האמות לאות ולתפארת עליכו לתת
תודה להאי נורבא מרבנן יקירנו ידירות כפשכו טבא חדא פלפלא חריפא החכם
כר' אברהם עלון כרו אשר כדבה רוחו אוחו רוח ממרום להנביא לאור יקר
כזה גם יתר שאר ספרים ספיר גזרתם לזכות בהם רבים וככבדים חפץ ה' בידו
ינלח. אקרא אל אלוה וירכני להושיף לכו עוד כהנה וכהנה למען יגדיל תורה
ויאדיר כה מעתיד איש בעיר שמואל קזאכי באמוץ החכם הנעלה כהר שבעי
כרו איש קבד'אה יע'א עיר ואם בישראל:

למח שכל מתנועע יש לו מניע ויניעהו קמתי ואת צעוד לקר פים הספר הזה
 פי' החכם השלם כמהר זכריה בן סרוק תגלבה מיתר ככסי וספרי אשר אכלו לי
 הגוים במכרים בעלילותיהם ובראותי בחזוטי יקר תפארת גדולת הלת השפע
 האלקי היוצא ממנו למען יזכו בו רבים וככבדים החדדים אל דבר השלמות כי רב
 בו גדול עוצם התועלת הכמשך ממנו והכני מפיל תחכתי לפני כל בר אוריון
 אשר ישוט בספר הזה וימלא בו טעות או שגיאה שידון אותי לכך זכות באשר
 דרך הרפוס עלול לכך אף כי אבי לא סרתי מלחפש אחריו כמסת ידי עם היות
 שהטשטוש רבה על הכתב והכה הכנתי לו כיונים סימני אופני המאמרים
 והפסוקים והדרושים אשר באו בתוכו למען ימלא הקורא מבוקשו בכפל:
 יתבר שמו האמתי אשר לא עזב חסדו והכחני באורח מישור בבית הכסא והקבץ
 השוע כולר חיים ו' סרוק יכו' מגואלי החכם הכו' אשר סמך ידינו וסייענו בהרפסת
 החבור הלזה יהי שכרי אתו ופעולתו לפניו כה אעתיר אבי הצעיר שחבורה
 אברהם בן לאא איש חיל רב פעלים כהר שלמה יכו' עלון אשר ארץ מולדתי
 במערב בעיר גדולה של חכמים ושל סופרים כהר דרעה וכתישבתי היו' בעיר
 הקדש נפתח בין רבכך בין גאוני עולם הכה' לנו יקיים ובל לנין גואל אורי:

מפתחות לפתוח דלת לפניך ערכתיו

פירוש מה שארזל בזכות וידום אהרן זכה ליחוד הדבור דף ג עמוד א
 פי' שבטך ומשתך וכו' שם ב
 כינר יש' מיכי כסים' שם ב
 כינר אינו שבח בחקו' את שיעשה דבר הפך הטבע: שם ב
 ייאנו הכסים שהם הפך הטבע ומה שרקע הארץ על המים' שם ב
 כינר יש' שכי יניכי טבעים שם ב
 טעם שימת הבחירה בירי האדם שם א
 פי' מזמור אל' כקמות' שם א
 כינר יש' מיכי חכים וההפרש שביניהם' שם א
 פי' כאה לפסוק ורדפו מכס המאה וכו' שם ב
 פי' ככים גדלתי ורוממתי וכו' שם א
 עון עושי כוריות לספורי התורה ומאמרי רזל' שם א
 כינר יש' מיכי משלים' שם א
 פי' ששכל האדם הוא מוגבל על פסוק לא תוכל לראות את פני' שם ב
 כינר כל דבר שירצה לקבל כורה ראוי הוא שתהפך הגורה הא' קודם

ביאת הזורה הב' דף ז עמוד א
 בזכות בדרשי ראשו אחנו בחבלי העמיד וכו'.
 בינה ה' ית' מכין הסבות בטבע בכל מה שאיפשר שלא לשדד המערכה
 ולזה יעקב גם כן הזמין עצמו לב' דברים להקטין הכנס' שם
 בזכות מאמר ר"ל וימנעוהו איש זה בבריאל שם
 בזכות מעשה רש' בן שטח שחלה פ' ששים כשפכיות שם
 אמר החוקר כמו שהדופא אין ראוי שירפא את עצמו כן הבעל דין שם
 אין ראוי שידון את עצמו שם
 פי' ברכות ה' דרכי איש גם אויביו ישרים אתו שם
 מאמר החוקר ראוי למנהיג המדינה שבזמן א' דין כפי הפרט ובזמן שם
 אחר כפי הכלל ולא כפי הפרט שם
 טעם למה אהב יעקב לרחל ולא ללאה שם
 אמר החוקר דקות חוש המשוש יורה על דקות השכל שם
 פי' מה זה היה לכן קיש וכו' הגם שאול בכביאים וכו' הפ' כלה שם
 פי' הרף ממביו ואשמדס וכו' שם
 מאמר החוקר כי מי שאינו כריך לעיר בעבור שהוא מספיק לעצמו שם
 אינו חלק מהעיר אבל הוא חיה או אלוה' שם
 בזכות המאמר אין יט' נשעים אלא כשיהיו בירידה וכו' שם
 טעם למה מברכים זמן בראות חברו לאחר ל' יום שם
 מאמר החוקר מי שקניח שיעור בכחלת אבות ראוי שיכניח שיעור במספר שם
 הכנים שם
 בזכות מה שארזל בו רעה כגד פניכם כוכב א' וכו' שם
 טעם למה בשמחה משברים כלי זכוכית שם
 בזכות מאמר לעולם ירגיז אדם יבהט על יבהר שם
 פי' ויראו הפלשתים כי מתגבורם ויכסו שם
 מאמר החוקר הדברים הנריכים לכל שאול שאלה הם ד' שם
 פי' כי עם בנין ישב וגו' חכן יחכך וגו' שם
 פי' פרשת ויאמ' אל שאול לך והבית את עמלק וגו' שם
 מאמר החוקר כי האדם יכול להשפיל עצמו כפי ערכו אבל לא כפי ערך שם
 הנהגתו שם
 בינה יש פעולה בשארית בפועל ופעולה איכה כשארית שם
 פי' הנה שמוע מוזק טוב וגו' כי חטאת קסם מרי שם

ומחלוקת ר' יוסי או' קהלת מטמא את הידים שיר השירים מחלוקת ופי' הדברי' הו'
 זה שידוע היה להם שבש' ובה' כחלקו בא' משכי ספרים אלור' לו' או' שיר השירים או'
 קהלת שלרעת ב' אינו מטמא את הידים ולרעת ב' שניהם מטמאים את הידים ו'
 וכחלקו ר' יוסי ור' יהוד' באי זה מהם כח'קו שלרעת ר' יוסי בשיר השירים כחלקו
 אבל בקהלת כלם מודים שמטמא את הידים ולרבי יהודה בהפך וידוע הוא בדרכי
 התלמודים שכל ספר שיאמרו עליו שאינו מטמא את הידים הוא שסובר עליו שאינו
 כאמר ברוח הקדש כמו שהקשו בספ' דמגילה על מה שאמר שמואל א' אתר שאינה
 מטמא' את הידים למימרא דסבר שמואל א' את' לאו ברוח הקדש כאמרה והאמר
 שמואל א' אתר ברוח הקדש כאמרה הא למדת שזו תלויה בזו אכ' המחלוקת הוא בא'
 משפטים אלו ממ' כראין הדברים כל' יהודה שבקהלת היתה המחלוקת וכמש' שם
 רש"א קהל' מקולי ב'ש ומחומרי ב'ה ובברית' של מסכ' ידו' שאמרו רש' בן מכס' או'
 שיר השירים מטמא את הידים קהלת אינו מטמא את הידי' מפכי שאינו אל' חכמתו
 של שלמה כלו' ואינו כאמ' ברוח הקדש ואף ר' עקב' אמרשם לא כחלק אדם מעולם
 על שיר השירי' של יטמא את הידי' שאין העולם כלו כדאי' כיו' שכתן בו שיר השירי'
 שכל הכתובי' קדש רל' כל הספרי' הנכללי' בכתובי' קדש ושיר השירים קדש קדשי'
 ואם כחלקו לא כחלקו אלא על קהלת ובזה כחלקו לפי שראו בו דברים כאמרו כמי
 שלומ' בדרכי המחק' ואינו כסמך לגמרי על דע' אחד ונמ' כמו ונמרו שאף קהל'
 נוטמא את הידי' והוא אמר' במס' ידים פ' ב' ארש' בן עזאי מקובלכי מפי עב' וקיני
 ביום שהושיבו את ר' אלעזר בן עזריה בישיב' ששיר השירי' מטמא את הידי' הינא
 ממה שאמרו הוא כי בזאת המגלה אין בה מחלוקת שמטמא' את הידי' ואכ' ברוח
 הקדש כאמרה כי הא' בהא' תליא כמו שבארתי ואחד שבר הק' כאמר' אדב' בה כפי
 עניות דעתו יקובר שכלי' וקודם שאכנס בפירושה אעש' שתי חקירות הא' גדול'
 התועל' והכרחי' על בר היות' טוב להבכת' העי' הכ'הי' להרחי' האכשי' מהמתספיי'
 כי בשם ישראל' יכנו' ואיכ'ן הם האומי' כי לכל דב' יש צור' ועביר' ה' כורת' מעתה'
 ומעב' החקירה הא' היא כי אחד שהוא ברור שכל המגלה הזאת או רובה היא
 כמים יש לחקור מאי זה מין מהכסי' הם כי הכסים הם בנ' פכים הא' הם מהדברי'
 הכעשי' בסודות הטבעי' כמו הדברי' הפועלי' מדר כורת' ולא כשיב סוד פעולתם
 איך היא כמו משיכת אבן המבטיטם לברזל או הדיאמכטי לתב' קני כל זה כראה בעיני
 ולא כשיב בשכלי' איך הוא האופן הב' הם הכסי' שהם למעלה מהטבע כמו שכתב'
 באותיות מרעה' שבהפך המטה לכזש והכחש למטה שזה היה איפשר בטבע היפוך
 היסודות זה לזה במאמץ שבה או יותר והבה' עשאו' ברוב אחד זהו הסקרא למעלה
 מן הטבע הא' שן הב' הוא הפך הטבע כמו שיצדוף השל' ויקרר האש כמו שעשה

הקרמה

יורקמי שרו של אש שבנן התכור אשר היו בו חכיות מישאל ועזריה בעזר ה' קודם
 שאשיב לוא' החקירה אומר שהחוקר בירר במקומו שאין כל מה שכראה שבה בשי'
 הוא שבה בחקוי ואין כל מה שיראה בכות לו חלילה הוא גבות כי האומר דמ' שה'
 יכול לעשות כל דבר יראה בחקוי שבה כי אינו שבה לעשות כל דבר ולא לעשות
 מה שהיה שלא היה וכאלה הדברים ודומיהם לא יוחם לו ית' בלתי יכולת כי כל
 דבר שינגד להתחלו' ראשונות אינו שבה לש'ית שכיחם לו יכולת על זה כי אם יעש'
 דבר ינגד להתחלות הראשונות ינגד לעכמו ואין דבר שיפסד את עכמו כש' אדון
 הכבדאי' ית' שמו ימשך מזה שאם יעשה הבה' דבר כנגד הטבע יעשה הפך עכמו
 כי ידוע הוא שהמופ' הוא כנוי ממושכל' ראשונ' ואח' יקרום המושכל' הראשונ'
 יקרום המופת ואם יקרום המופת יקרום את עכמו חלילה עוד כי הוא מבואר
 במופת היותו ית' טבע כולל ולכן אין ראוי שכאמר כי יעשה הוא ית' הפך הטבע
 אם כר' בכל יום שהוא ית' עושה הפך הטבע הן כבריאת העולם שרקע הארץ על
 המים ולפי הטבע היה ראוי להיות בהפך הן בקיום חיות האדם שתדד האדומה
 שהיא מטבע האש לדגדג בפי הטבעת לנודך היביאה ותעלה השחורה למעל' שהי'
 מטבע הארץ לדגדג בפי האכטו' להביא תאות המאכל כל זה ודברים אחרים הם
 הפך הטבע עד שאמר החוקר על זה ישתבח האל מבחח הבורים אכ' אין כאמ' שלא
 יפעל ה' הפך הטבע אבל האמת שה' יעשה כנגד הטבע וזה יאומת בטבעי מחולפי
 וזהו דע שיש שני מיני טבע' טבע פרטי וטבע כולל עוד יש לך לדעת כי הטבע
 הפרטי הוא משועב' בטבע אל הטבע הכולל ולכן כל הדברים משועבדי' אל הטבע
 היותר כולל הוא ית' שמו אשר אין כולל כמוהו שלא ימצא כולל יותר ממנו ולכן
 תמצא כולם כקרא יאור בעבור שכל הארץ גשמי' יאורי' יאורי' וכילום עולה בתוכן
 ומשקה כמו שפרש' בתחל' פרש' מקץ למה' שידקדק הלשון שהוא היטב ובאלה הב'
 הקדמות שהקדמתי יתבאר אפשר שה' יפעל כנגד הטבע ולא יפעל כנגד הטבע
 דל' יפעל כנגד הטבע הפרטי ולא יפעל כנגד הטבע הכולל אכ' אם כאמר שהי'
 ית' יפעל כנגד הטבע הוא כשיכחשו הטבע הכולל וכבר בארנו בהקדמה השנית
 שבטבע הוא שיכח הטבע הכולל לטבע הפרטי אכ' כשדקדק היטב בעיני הראוי
 לעיין כמבא שבה' ית' לא יפעל כנגד הטבע שאם רקע הארץ על המים הוא
 לשמירת הטבע הכולל לפי שאם היו המים על הארץ כטבעם לא היה ישוב
 בעולם ויאבד הטבע הכולל מה עשה ה' ית' אדון הטבעים שיכר הטבע הפרטי
 שהוא טבע המים והארץ והעמיד הטבע הכולל שהוא קיום המציאות בכללו וכן
 שיכר טבע השחורה וטבע האדומה כמו שאמרנו לשמירת הטבע הכולל ממי'
 חאכוש' כי אם לא היה כן לא יהיה להם קיום כמו שהוא ודוע למה שיתעסק מעט

בחקמה

בחכמה הטבעית וכן יקרה באופן ההשגחה כי השית'ראה שאם לא יהיה לאדם
 בחירה לא יהיה למין האנושי שכר ועונש כי הא' בהא' תליא' ולזה כתן' הית' לרשעי'
 שינכבו וירכחו לאכזים מה כדי שלא תוסר הבחירה כי אם תוסר יהיה כאבר השכר
 והעונש האמתי שהוא קיים באיש והשאריות האמתי ועצ' כו' להסיר כזק הרשעים
 בזה הבה' שם תשים עליך מלך ואם יהיה שהרשעים ידכאו עם ה' יתן מקום בזה
 השית' לשמירת הטבע הכולל שהו' הבחירה ומשני בוקי' ראוי שיבחר היותו קטון נו'
 שדעה' אל נקמות הע'ר מתי רשעים ה' יביעו ידברי עתק עמך ה' ידכאו אלמכ' וגר'
 יקרובו ויאמרו לא ירא' יה' ולא' וגו' בינו בוערים בעם ירכה' שהאכזים הקמוניים
 יקראו תבר כבוד השית' ויאמרו למה השית' תעמוד ברחוק ותראה שהרשעי' ידכאו
 עמך וגו' עד ששמו בשמים פיהם ואמרו לא יראה יה' ענה להם הבה' ואמר אחי
 רוכה' לבחור הכזק הקטן לתת מקום לרשעים שידכאו עמי וגו' ולא חסיר הבחירה
 מהם בעבור שיסור הטבע הכולל מהבחיר' כי אם נסיר הבחירה יאבד העולם כי
 אחר שיאבד תכליתו שהוא ההשאריות האמיתית יאבד הכל ולבסוף אם המלך לא י
 יוסרים אחי אפרע מהרובחים שארזל על בקי' וכדיק' וגו' ולמה שהרשעים אומרים
 שלא יראה יה' איך יוכלו לומר זה כי הכוטע און' הלא ישמע ולכן אמר ה' למה ש
 שאתם קוראים תבר כבודי מרביחת הרשעי' לכדיק' בינו בוערים בעם שהוא הכולל
 ואם מסיר הבחירה יאבד העם השאריות' ולמה שאתם אומרים שלא יראה יה' ענה
 להם הכוטע און' וגו' מכל מה שבארכו יבא שהבה' ערה' לא יפעל כנגד הטבע ה
 הכולל ואם יפעל כנגד הטבע הוא כנגד טבע פרטי לשמירת טבע הכולל וכבר בארכו
 שזה אינו כנגד הטבע אחר שבטבע הוא משועבד הפרטי לטבע הכולל עוד יבא
 ממה שאמרכו שבכ' יקרה זה בטבע ההשגחה שה' יתן מקום לרשעים לעשות הרע
 בעיניו בעבור הטבע הכולל מההשגחה שהיא הבחירה שאם לא יהיה בחירה לא
 יהיה שכר ועונש ותפול התור' בכללה ולכן ראוי לכל חכם בש' לבעל החכמה ית'
 שמו לבחור משני כזקן הכזק היותו קטן כמו שביארנו במזמור אל נקמות זאת
 היא החקירה הראשונה ועשיתי אותה כדי לברר ולפרסם הכס הכז' במבלה הזאת
 מאי זה מין מהנכסים הוא ולזה אשיב מכל מיני הנכסים הם בה' אם הראשון שהוא
 הכס הכמשך מסודות הטבע הוא כרמו' בפסוק ותשא חן וחסר לפניו מכל
 הבתולות שהחן הזה בא לה מצד בורתה וירוע הוא שיש ב' מיני חיכות הא' הוא חן
 טבעי והב' הוא חן אלהי הטבעי הוא הכמשך משכל טוב ששכל טוב יתן חן הב
 הוא הכמשך מה' ועליו אמר דעה' חן וכבוד יתן ה' וא' מן ההבדלים שיש מן החן
 הטבעי לאלהי שהחן הטבעי הוא מועיל לקצת אנשים ולא יוצא חן בעיני כל רואיו
 לפי שהבורות הם כמשכות מהמונים ויעיל לנ' זה החן מן האכזים שהם ממזגו א

אבל מי שהוא ממונ אחר לא ימצא חן בעיניו אבל החן האלהי הוא חן לכל לכן ותהי
 אסתה כנושאת חן בעיני כל רואיה ובמלכה הזאת היו בה שני מיני חיות הטבעי
 שהיתה יפת תאר ויפת מראה וכן האלהי שהיתה כנושאת חן בעיני כל רואיה אכ'
 החן הטבעי שהיה לה כרמוז המין הראשון מן הכסמים שהיה בה החן ההוא מזר
 בורתה ולזה אצל שלזה נקראת אסתה כי הדסה שמה אבל בעבור שהיתה בעלת
 סוד נקראת אסתה כי סתם נשים דברכייות הן כמו ש' זל על ודתבר מרים על זה
 כאמר עליה אין אסתה מוגדת מולדתה וגו' ואחר דכונ' זה הסוד הועילה לה
 לישועתה ולישועת כל ישראל אכ' זה היה המין הראשון מן הפלאי שהוא הבא מנה
 בורת הדבר וקוראים אותו החוקרים סגולה של' טבע בסתר והוא הדבר שפועל
 בכלל עצמויותו המין הב' נכ' הוא במלכה הקדושה הזאת והוא החן אשר נתן לה
 ה' למעלה מהחן שהיה לה מזר בורתה כמו שבארנו מפסוק ותהי אסתה כנושאת
 חן וגו' וכמעט כל הכסמים הנזכרים במגלה הזאת הם כלם או רובם למעלה מהטב'
 כי חבור המקרים הוא בלי ספק למעלה מן הטבע והחוקר אמר במקומו המקרים
 הם מטבע מאום להרוב אותם כולנו אבל לשכות' אה' שיתחברו טבע כי אם בעזר
 הש' אשר הוא על הטבע המין הב' שהוא הפך הטב' אבל ביארנו באי זה אופן
 יפעל ה' כנגד הטבע כן היתה התשועה הנ' רולה ממין הפך טבע שאמרנו שהוא
 הפך הטבע הפרטי לשמירת הכלל ידוע במגלה הזאת כי כתב אשר ככתב בשם
 המלך וכחתם בטבעת המלך אין להשיב ובה הדבר לא היה להם אלא תקון אחר
 והוא שיכתוב המלך לכל היהודים שיעשו באויביהם ברצונם קודת בוא יום הוועד
 מהשטרות הראשו כותשכתבו על יד המן אכ' אין הטבע יספיק שיכחאו ישראל
 שירדפו מהם חמשה מאה ומאה חמשה מהם רבבה ירדפו ועם זה הפירוש יבואו
 ערך שני המספרים היטב כי ערך חמשה למאה הוא ערך מאה פטמים חמשה ל'
 לרוב' מכה ותשכ' ולא כהי' כריכים למא שאזל איכו דומה מרבי העושי את המזנו'
 למעטים העושים אותה עם היותו שמה שאזל הוא האמת ובפרט שבזמן הקוה היו
 בהם תוככים גדולים כמו שכ' במגלה ויאמר המלך לחכמים יודעי העתים וראו ה'
 הזמן שהיה מחייב משלתן של ישראל וכהפוך הוא אשר ישלטו היהודים אשר באותו
 הזמן עצמו ישלטו היהודים בשוכאיהם זהו אומרו ביום אשר שברו אויבי היהודים
 לשלוט בהם וכהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשוכאיהם כלו' המה בשפלותם
 ודומה לזה בסיס גדלתי ודומותי והם פגעו בי ירכה והם בדומותם וגדולתם
 פגעו בי כך פירש בעל ספר אונר ושיבר ה' הטב' הפרטי שהוא טבע שוכאיה' של
 ישראל להביל הטכפ הכלל שהוא ישראל כמו שרזל בפסוק בראשית בשביל ישראל
 שנקראו ראשי הא' לך ברור שכל מיני הכסמים הם בה המין הא' שהוא הטבע הנסת'

שהוא הבא מנח נורת הדבר והמין השני שהוא למעלה מהטבע והמין הנ' שהוא
 הפך הטבע הפדטי עתה אכנס בחקירה הב' והחקירה הזאת היא כריכה להסיר
 שיבוש מהמתחכמים בעניניהם הפלוסופים אשר לא ראו אור התורה ועליהם אמר
 הכנאי חכמים חתו וילכדו הנה בדבר ה' מאכו וחכמת מה להם אלה ירבילו לעשות
 צורה בספורי התורה כמו שעשה ר' דוד ויליא קאל יכפרהו שעשה נורות בספורי
 דבקה בספר שלו הכקרא מאור עינים כמו שקורים זל לעור סניא כהור כי באמת
 ספרו חשך עינים והיא הריסה עבומה ולכן המאמינים בתורת מרעה לא ישמעו
 ולא יקייבו אל קול המתעים האלה בהבל המה מעשה תענועים אבל יאמינו כי
 הספורים בין מן התורה בין מן הכנאים אין דברים בנו כי אם ספור מעשה שהיה
 מלבד חלומות המלכים כמו חלום פרעה או חלום כבודככר או הדברים שבה כרא'
 שהם משל והמשל הוא אחר כמו שאזכור אותם עתה בעה' ובעבור שמכאבו
 מגלת שיר השירים שהיא משל בהכרח והמשל היא יותר ככבר יהיה מקום למתעק
 שג' מגלת אחשורוש כן וכבר התחיל הכופר הכ' לומר בספרו הנקרא אחשורוש
 לפי שהיה אח לישראל בצרותיהם ורוש להמן שתלה אותה ואת בניו זה אם היה אנ'
 אותו מאמין אחד לא היה רע שג' אזל אחשורוש שהיה לו מימוש בראש אבל זה עליו
 ועל הדומה לו אשעה מוסף רשעים לרע לכן להוכיח השבוש הזה אברד מה שהוא
 מבואר לכל שהמגלה הזאת היא ספור הכסים שעשה הד' עם אבותינו בזמן ההוא
 כן יעשה בזמן הזה שיביא אותנו אל אדמיתינו וישעבדו בארץ הקדושה כימי עול'
 וכשנים קדמוניות' ובמגלה הזאת אין בה כי אם הכרחה בה לבד אבל בעבור
 שנאמרה ברוח הקדש כמו שביארתי אבאר הכבלה בדיוק וקודם זה אקדים ואומר
 כי המזלים הם על ג' פנים הא' נקרא משל המליכה הב' נקרא משל החידה הג'
 נקרא משל סתם משל המליכ' הוא כמו דלף עורר ביום סגריר אשת מדיני' כשתוק
 וכן נפיר כודרת מן קיפה כן איש כודר ממקומו וכן רבים וכל אלו הם ליפות את
 המליכ' ובאלו לא מוכל לטעוב' באי זהו המשל ואי זהו המשל הב' הוא משל החיד' כמו
 שקור' למלך אשור הכסר הגדול ולפרעה תנין וכמו אבות יאכלו בוסר שזו כאמר
 על העוכש לכבים מאביהם בשאוחזין מעשה אבותיהם בידיהם וכמו וילכו העבים
 אל האטר ויאמרו לו לך מלך עלינו כל זה נקרא משל החידה ובהנה לא מוכל
 לטענות באי זהו משל נבא' זהו המשל הנ' שהוא משלשתם כמו שיר השירים וכל המג'
 בזה מוכל לטעות עם היות שמי שיש לו שכל חשיב לא יטעה ובעבור שמגלת שיר
 השירים היא משל בלי ספק לרבר יותר ככבר יבא המטעה ויאמר שדברים מה
 מהמגלה הזאת כבקש שה נורה או פכימיות מה לכן אני אומר לך פעמים רבות
 שאין בזאת המגלה כי אם הכרחה ממנה אבל בעבור שנאמרה ברוח הקדש ראוי

לתת טעם בגולה שבה ובכל מאמריה וכל זה בתכלית הקדמה ובעבור זה לא
 אביא בפירושי זה דעת שום חכם ואם כל מה שאמרו החכמים' שה' הרמזין והראש
 והלג' והחכמים אחרים ורש' בראשם הוא בתכלית הייפוי והאמת אבל עכ
 מקום הכינוי לי לעשות וזהו דבורא מעליה כי האמת שהשכל שלכו הוא מוגבל
 בהיותו דבק בחומר ואפי' השכל היותר נבחר מהמין האינפוי שהוא שכל אדוכו
 משה ע"ה היה מוגבל לזה אמר לו הבה לא תוכל לראות פני ובעבור שלא תחשוב
 שזהו חסרון בך פרעו אמר כי לא יראכי האדם וחי שידוע הוא שהחסרון שהוא
 כולל לכל המין אינו חסרון לפרעו ולכן אמר לו הבה כי לא יראכי האדם וחי אכ'
 אחר ששכל כל חכם הוא מוגבל והמגלה וזאת כאבלה מרוח הקדש שהוא בבת לא
 יוכל שום שכל בהיותו דבק בחומר שהוא מוגבל להקיף הדבר הבלתי מוגבל ולכן
 בהכרח הוא שהראשונים הכינוי לנו לדבר אבל לא לקטור וזכר תמה מאד מן
 החכם העכו"ה שמואל די בודאש כעאוך פל ברשא מאמר האומר איך משיבין
 על הארי אחר שמת וזה לשתי סבות הא' שהוא ידוע לקטפי עריסה כי קטפה עבה
 ממתכינו וההקש והערך שיש בין ידיעתם ליריעתו הוא בערך גלגל ערבות אל
 כמלה אחת השכית שהחכמים הקם ע"ה שחברו מה שחברו האירו לנו בחיבוריהם
 ומפיהם אנו חיים א"כ מה כהיה כפויי טובה ששתינו מים זכים מבורס ועתה
 כקטור כנגדם ובעת שאמר החכם הכ"ז על בעל העשור והראש והרמזם זל שהוכו
 בסורי' ודברי' אחר' ודום לכל חכם לב לאומר' מאשלי דברבי ותמהני מחכמתו
 שאכזי הייתי מכיר אותו היטב שהוא חכם ועניו איך אמר בהקדמת ספרו מה
 שסתר א"כ בספרו כי הוא אמר בהקדמתו שהסתירה אשר לא יכוין הסותר לבויש
 את אשר כעלם ממנו דבר כי איך זה מורידו מחזקתו והאמת כן הוא ובעפרו
 כשחלק על הגאונ' הכוכרי' אמר שהוכו בסגורים וכראה לי דילמא מר כאים כדכסף
 שמתתא מפומיה כמו שאמרו על ריבל כדאית' במסכת כדק פ' המפלת ולא זו
 בלבד הזהירו לנו חזל אבל ג' אמרו במוסריהם שלא יחלוק אדם על רבו אפי' בעורו
 בחיים חיותו ולכן אמרו בירושלמי לית ריש לקיש מתרים כלפי רבי יוחנן למיפלב
 עליה לאפוקי מיסיה עובדא העובדא הוה שהורה רבי יוחנן לתלמידו ריש לקיש
 שהכפורן אינו מעמא כמו שהמחלוקת הוא בירושלמי במס' הוריות פ' כהן משוח
 ובעבור שזה האיש היה חשוב במדותיו כאמר שזה היה כשגבה שינא מלפני
 השליט ולכן בכל מה שחלק כנגד גאוני עולם לא אדבר אלא באחד בעבור ששכבעתי
 ואקיימה להיות כנגד כל איש שיחלוק כנגד הלאש והרמזם זל רשפי' שיהיה אדוני
 אבי זל שהיה אבי ורבי מחלוק עליו אם הוא חולק על אחד משני אליו הוא אמר
 שברכת שהייתו היא ברכת הפקידן לבד ואינו כן כי הוא נ"כ ברכת המנות ככטילת

לולב ראשונה ותיקעת שופר כאמר שהחיינו והיא כקראת ברכת זמן דלא
 מברכין אלא בדבר שמזמן לזמן קאתי: על כל שאר הדברים שהטיח כנגדם
 ובפרט כנגד הראב"ע ז"ל אשר אחר חתימת התלמוד היה רשום בכל הנאונים אף
 על פי שלא היה הוא באזן וראו מה שכתב עליו הלמבס לבנו והוא היה חכם
 כולל ושלם בכל חכמה ואכבי ראיתי חדושי הראב"ע ממסכ' קדושין והם בתכלית
 הדקות והאימות ובא החכם ר' שמואל די יודאש האל יכפרהו לומר עליו ולא אמר
 אמת ואינו ככון ודברים אחרים שאינם ראויים לדבר כנגד האשל הגדול הראב"ע
 ז"ל ומה שאמרתי לא הייתי אומ' אלא שכקראת כקראתי בפירוש אחד שלו מהמגלה
 הזאת שהראבי הכבון החפיד מעולה וכדיב רבי אהרן ז' סוסאן המכונה ז' כפי
 ז"ל והסם יתברך יודע שאין דרכי לדבר כנגד החיים כש כנגד המתים שהזכירונו
 דבותינו ז"ל אין משיב' על הארי אחרי שמת וכש כנגדו שהיה אוהבי ביותר אבל
 החוקר אמר בא' מומדות ז"ל אפלטון הו' אוהבנו אבל האמת הו' יותר: ותמהני מאד
 ממה כי גבר עליו טבע הכולל מהטבע הפרטי כי באמת טבע ארץ ישמעאל הו'
 קטנות ומריבות וזה מכני הרבה ב' ישמעאליים ואם היהודים אינם כן בעבור
 שהתורה מדריכה אותם בדרכי האהבה ולכן החכם הזה שיטב כמה שנים בבית
 הכבון רבי אהרן ז"ל ששמו יורה על שלימותו אוהב שלום ודורף שלום איך לא לקח
 החכם הזה מעט מומדת השלום אבל האמת שקשה הוא ההרגל שהוא הטבע הב'
 ואינם כל זה כי ההכרח הביאני לזה ואשוב לפי המגלה כי היא כונתה ולא עוד
 וזה הקלי בעור השם יתברך עכ': ויהי בימי אהשורוש

ותחלה ראוי לציין מהו הטעם שהתחילה המגלה הזאת במשתה הזה ידוע הוא
 שכל דבר שיכנה לקבל נורה ראוי הוא שתפסד בתחלה הנורה הנמנאת בדבר
 ההוא קודם בואה הנורה השכיית כמו שכתב המליץ הגדול בדרש' ז' בספר שמים
 לרוב ראשו אחוז בחבלי ההעדר הקודם להווייתו ובעבור שהיה איפשר לחוק
 הוויית מעלת אסתד אם לא בהעדר ושתי אמר בתחלה הבת העדיד ושתי שהיה
 המשתה הזה ובעבור זה התחיל במשתה הטעם הזה הוא חשוב ומלכד חשיבותו
 יורה לנו שורש גדול בכסים וזה שהקדוש ברוך הוא כל מה שאיפשר לא יכח
 המערכת אבל הוא יתברך מכין סבות בטבע להקטין הכס ולזה מסבב הסבות
 יתברך שמו הכין מיתת ושתי בזה המשתה למעלת אסתד שהיא עמדה לנו
 ולאבותינו שלא כלה המון את ישראל ולזה תמנא שיעקב אבנ"ה להכיל כפשו
 מיד עשו אחיו הקטין הכס שהתקין את עכמו בג' רבדים והם דורון ומלחמה
 ותפלה כמו שרל"ב ב' ישלח יעקב ולזה אמרו ז"ל אין סומכי על הכס כי שאל לא
 יעשו לו כס הספק הזה אינו מנר פועל הכסים יתברך כי הוא יכול הוא בכל

עת וכל זמן כמו שאמרנו אז על פסוק לך יום אף לך לילה במדרש תלים אבל
 מצד המקבל בא הספק והוא כי אולי המקבל לא יהיה ראוי לקבל הכנס ולכן ראוי
 לכל אדם שלא יסמוך על הכנס אבל יעשה כל יכלתו להקטין הכנס כמו שעשה
 יעקב אבינו אמרו אז כל יתה בימי לשון צער הוא שכאמר ויהי בימי שפוט
 השופטים ויהי רעב בארץ אמר הוא אחשורוש המולך להודיענו שהמלכות
 שולך לא באה לו בירושה כי אם במלחמה ענומה וכל זה באה לו בעבור שעל
 ידו תבוא התשועה לישראל ולכן אמר המולך כמו שאזל המולך בחזקה וספר
 בגדולת מלכותו שהיה מולך על שבע ועשרי ומאה מדינ' באמת אם לא היה מולך
 אלא על שבעה ועשרים ומאה מדינה כלם עיירות לא היה מלך גדול אבל הוא
 היה מולך על שבע ועשרים ומאה מחוזות כמו שאומרים מלך שישלח ויש בו
 יותר ממאה עיירות מלבד כרכים וכפרים עד אין מספר וכן בכאן רוצה לומר
 מדינה מחוזות הכקראות בלעז קומרקאש בימים ההם כשבת כלומר כאשר ישב
 שלאן ושקט מאויביו והיה בשושן הבריה שהיא העיר הגדולה והיותר מלאה
 מכל מיני מואכל והיתה באמצע מלכותו כי כן ראוי שישב המלך באמצע כמו
 הלב שהוא מלך איברי הגוף שישב באמצע וזה היה בשבת שלש למלכו ראה כי
 רוב דיכי המלכות השכל מגבילס ואומ' שכן הם האמת שאמרו אז שכי החזקה הם
 ג' שנים ולכן המלך הזה כשהחזיק במלכותו שכי חזקה אז בשבת שלש למלכו אז
 עשה משתה לכל שריו ועבדיו אמר ושרי המדינות לפכיו כלומר שהיו יושבים
 לפכיו מולכו או ירבה לפכיו היושבים תמיד לפכיו אמר כך אמר בהראותו
 את עושר וגו' ירבה לפי שיש מלכים שיש להם אוכרות זהב וכסף ואינם
 משתמשים מהם בכבודם זה המלך אינו כן שעושרו היה לכבודו אז את עושר
 כבוד מלכותו ואמר ואת יקר תפארת גדולתו כלומר שעושרו היה לו לכבוד
 ולתפארת אמר אחר כך ובמלאת הימים האלה רוצה לומר שהראה להם
 עושרו והכל היה משתה אחר כי אם היה כמו שפירשו רוב המפרשים שהיו ב'
 משתאות למה עשה לעבדיו כל הכבודות האלה שהם חוד כרפס וגו' ולפרתמים
 שהיו זרים לא עשה את כל הכבוד הזה כי מן הראוי היה לעשו יותר כבוד לזרים
 מלעבדיו ועוד שיותר היה ראוי לשלוח בעבור אשתו שתבא לפכיו להראות
 השרים את יפה בימשתה הזרים מבמשתה עבדיו ולכן איני אומר שהכל היה
 משתה אחרי אמר כך אמר והשקות בכלי זהב להודות גדול עושרו ועוד בעבור
 שהו' לבני שאפילו הראות אדם אותנו משמח הלב ובעבור שהרבה הלבנוי
 שהו' היין שתינו בכלי לבני שהו' כלי זהב הו' יותר לבני ללא והשקות בכלי זהב ואמר
 מכלים שונים לפי שישנו הכלי יוסף תאנה לשתות יותר ואם תאמר שהכלים

היו חשובים והיין לא לכא ריכו כן כי היין הוא יין מלכות שהוא טוב האכות
 והכמות היה ככ רב עד שהיה כפי יד המלך כלומר שהשיגה ידו עד מאד או
 ירבה כיד המלך שהיין אשר היה כותן להם היה כיון שהיו מתכים ביד המלך
 שהוא חשוב עד מאד : אמר אחר כך והשתייה כדת וכו' כלומר כדת כל איש
 ואיש שיש איש שרובה לשתות תכף ויש אחר שאינו רובה לשתות עד אחר
 האכילה ויש אחרים שרובים לשתות פעמים רבות באכילה לכא בכאן שהשתייה
 שהיתה כדת כל איש ואיש ולא היו אוכסים לשום איש בשתייתו או ירבה והשתייה
 כדת כי יש אנשים שישתו היין חי ואחרים מזוג היטב ויש אנשים שירכנו יין לבן
 ואחרים אדום לכל איש היו כותכים כרצונו או ירבה כדת כדת כל איש ליהודי
 כפי דתו ולגוי כפי דתו : כי כן יסד המלך על כל רב ביתו כלומר לכל חשוב
 שבביתו לעשות כרצון איש ואיש : אמר אחר כך גם ושתיה המלכה ראו השגת
 השם יתברך בהכלת האומה הזאת כי אפילו המקרים שהם מטבע מאום כמו
 שאמרתי בהקדמה היו כלם לחכמית אחד והוא הכלת האומה הזאת כי היה
 איפשר שיאכלו המלך והמלכה בשלחן אחד כמו שנוהגין עתה המלכים ואם
 היה כן לא היה כרוך המלך להביא את ושתיה ולא הית' ממאנת בדבריו ולא היתה
 מולכת אסתר שהיתה סבה להכלתנו והיא שעמדה לאבותינו ולנו שלא כאבר
 לכן מסבב הסבות יתברך בגלגל וסבב שתאכל ושתיה עם הקשים לבר ולא תאכל
 עם המלך לכן אמ'ם ושתיה המלכה וראו גם ראו שרובק מקרים רבים לתכלית
 אחד הוא כס גדול והשגחה ענומה : ביום השביעי כטוב וגו' דע כי כמו שיש מימי
 ימים גדולים בחליים כן יש בכל הדברים כמו שכתב מאסים בס' האותות שלם
 ולכן אמר ביום השביעי כטוב וגו' ואמר כי טובת מראה היא כלומר מעצמה ולא
 בעבור כחול ופיקום שהיתה עושה : והזכיר שלא מיאסה לבוא בעבור שאלת
 בעבורה ביד הסרסים כי לא היה כבודה לבוא כי אם בפרשים גדולים ורבותינו
 ז"ל כתבו סבה למיאוסה ואמרו שבא גבריאל ועשה לה זכב ירבה שהקדוש ברוך
 שם במחשבתה שהמלך עשה זכב ממנה בשלום בעבורה ביד הסרסים ועוד
 שתבוא היא לרגלי השרים לראותה ביותר ראוי היה שילכו השרים לרגליה
 להשתחות לה ולראותה משתבוא מלכה גדולה כמוה לרגל השרים ולמי שיש בה
 גאונה תחשוב שהמלך היה עושה זה להשפילה בהכרח הוא שתהיה מורדת לבעלה
 ובפרט זאת שהיתה בת בכו של כנוכדכר ראש הנאים שאמר אעלה על במותי
 עב אדמה לאל עליון ועוד שאמרו ז"ל שאחשורוש היה ממושפחה ירודה איך לא
 תמרוד כנגד מי שרובה להשפילה והו שאמרו ז"ל בא גבריאל ועשה לה זכב כלומר
 המלאך

המלאך הממונה על הדין ועל הרחמים כמה שאמרו ז"ל וימצאו איש זה צבריאל
כמצא בו רחמים שלא הרגוהו אחיו וכמצא בו הדין שהשליכוהו בצור ומכרוהו
בכף כמצא בצבריאל דין שהרג את ושתו וכמצא בו רחמים שזו היתה סבה
לישועת ישראל ובעבור שמצא לבא קצף המלך מאד עם הבער גדול זהו
שאמר הפילוסוף במאמ' נ' פ"ב ממדות אמנם השולחים שלהבת החום בכחירקה
ומקיים השיכים וירתמו הדם כל אלה הדברים יראו כי הקצף יקומם וירגזו
פתאום ואף על פי שקצף המלך קצף גדול ספר שאף על פי שהיה בא בכעס לא
בא בטעות אבל כתיישב בדעתי וכו' זה הדין שידוכו החכמים יודעי העתים
אמר יודעי העתים אמר העתים לפי שיש עת שיחטא האדם חטא מה ולא יהיה
ראוי לעונש ככ' ויש עת שיחטא האדם החטא הקוץ בעצמו ויהיה ראוי לעונש
עצום וזהו תלמי באורא דדיכיי וזה שאמרו ז"ל בית דין מכין ועונשין בדיון ושלל
בדיון הכל לפי העת והזמן כמו שעשה רבי שמעון בן טחא שתלה שמונים כשיש
כשפניות ועשה בזה אבי דברים שלא כהוגן הראשון שהדין הוא שאין עושים יותר
ממשפט אחד ביו' אחד אף על פי שיהיה המשפט שוה: השני שאין תולין כשיש וכל
זה עבר ועשה לפי העת שהיה בדין לכך זה אומרו יודעי העתים והרב רבי' לוי
בן גרשון פ' החכמים האצטנכיים: כי כן דבר המלך ירצה כי ארסטו או' כי
כמו שהרופא אין ראוי שירפא את עצמו כן הבעל דבר אין ראוי שידון את
דיכו כי קרוב אלם אבל עצמו וכך דיכא דתלמודא ולכן אמ' כי כן ראוי שיבוא דבר
המלך לפני כל יודעי דת ודין ולא יהיה המלך דן את עצמו אחר שהוא בעל דבר
ואמר כל יודעי לפי שיש מחלוקת בין החכמים אם ראוי לענה יועץ א' או רביס
וההנבלה היא מה שהנביל שלמה ע"ה באמרו וברוב יועצים תקום כמו שפירשו
כל המפרשים ענה תקום לכן אמ' לפני כל יודעי דת ודין: והקרוב אליו וכו'
אמר מימוכן לפני המלך והשרים לא על המלך לבדו וכו' ממוכן שהוא המן היה
הקטון שביועצים ובעבור שבדיכוי כפשות מתחילין מן הגד דבר המן בתחלה
ואמר לפני המלך והשרים בעבור שהדבר הזה היה כונע בתחלה למלך ואחר כך
לאדם כמו שכתב המן לא על המלך לבדו וכו' ואמר ושתו המלכה בעבור
שראוי לדיין שיעריך ערך הבעלי דיכים קודם שידון אותם ולכן אמר המן שזכור
היה בלבבו מי היא שהיא בת בכו של כבוד וככר כמו שזכור במסכת מגלה וזכור
לו גם כן שהיא מלכה גדולה ואפילו הכי השתדל שתמות המלכה ויבא לאור
השתדלותו לא בעבורו שהיה חשוב שאחרי מיתתו ושתו יבא המלך עז בתו או
עם אחותו אבל יבא עם מחשבתו הרעה בזכות ישראל כי ברבות י' את ישראל
גם אחיביו יעשה שיטשו דברים שהיו סבה למיתתה וחיות לשונאיהם כמו

כמו שעשה המן שהשתל במיתות ושתי שמיתתה סיבבה הצמד ביתו ואוקיבו שלא
 יאחר מהם אורש ועכף והיא שעמדה לישראל בהגלתם ועם מחשבתו הרעה של
 הין חשב בלבו ואמר אם הדין הזה הוא כמסר לשרי יועבי המלך מי יאמר שתמות
 המלכה מה עשה אמר ארונכו המלך לא על המלך לבדו וכו' כי על כל השרים וכו'
 אמ' כלכו כונעי' בדבר כי הטעם שאתה מוסר הדין הזה לשרים הוא בעבור שאתה
 כונע בדבר באותו הטעם עצמו איך אנו יכולי' לדון בה לפי שגם אכחמו פסילכא
 לדיכא אחר שאכחמו כונעים בדבר הזה גם כן וזה כי כאשר יבא דבר המלכה על
 כל הכשים להקנות בעליהן בעיניהן כלומר שהבעלים הם בזויים בעיניהן
 אוירכה כי יבא דבר המלכה על כל הכשים שישמעו שבזתה ושתי למלך שלא בפניו
 ימאך מזה שיבזו הכשים האחרות לבעליהן בעיניהם של הבעלים ויהיה בעיניהן
 כמו בעיניהם כמו באמרם שהיה ראוי לומר באמרן והפך זה כמכא גם כן אשר
 בזו שתיקם את בית ישראל הוא כמו שתיקן ויר' בעיניהן בעיני הבעלים ובזה רמוז
 באות ושתי ולהכעיסו עוד אמר זה ולכא המן המקולל כי רבה היא כלומר אשה
 גדולה היא זאת ואתה איך כן וממיתת המלכה הזאת ימאך יראה לכשי' הכשארות
 אשר יתנו יקר לבעליהן למגדול ועד קטן כלומר בין שיהיה הבעל גדול או קטן
 ולכא אח' כך אחשורוש ויטב הדבר בעיני המלך והשרים וכו' ובעבור שזו שתי כונעה
 בכבוד המלך בדאותה שהיא בת בנו של כנכוכריכ' ואחשורוש הי' ממספחה ירודה
 כעם המלך מאד עליה שכאמר ויקנף המלך מאד וכו' אם על המלך טוב
 יבא וכו' כלומר הדבר הזה שהוא דבר מלכות כלומר שנוגע למלך יבא מלפניו
 הדין הזה והוא ישפט אחר שאכחמו והמלך כלכו כונעי' בדבר ולכן ישפט הכונע
 בדבר היותר חשוב שהוא המלך אמר אחר כך להיות כל איש שורר בביתו כמו
 שאמרו אל במס' מבלה קרחא בביתא פרדשכא הוי והמשורר הגדול הר' יהוד' הלוי
 אל רמוז לזה באמרו כי לולי הגרות ראשונות גם פליטה לא היתה לו כל העולם
 אומרים כי כונעת החכם היה כי בעבור שהחזיקוהו בסכל בשלוח הגרות שכל איש
 יהיה שורר בביתו בעבור האגרות האלה שהיו ראשונות החזיקוהו בסכל ולא
 העריכו הגרותיו ששלח להשמיד להרוג וכו' וזה אינו כלום הכרחי ל' בזה הוא
 מה שאומר והוא דק ואמתי מכל בדיו וזה כי בעבור ששלח אחשורוש הגרות
 הראשונות שהוא להיות כל איש שורר בביתו ומדבר בלשון עמו דברו הסריס'
 בלשונם בקול רם בחשכם אמרדכי לא היה מבין לשונם ומדכי היה אח' מספחדרי
 גדולה והיה יודע ע' לשון כמו שראוי שיבינו הספחדרין ואם לא היה שולח המלך
 אלה הגרות שהם ומדבר בלשון עמו היו הסריסים מדברים בלשון שונן והיו
 מדברים בלשון בעבור שלא ישמע דבריהם מדרכי ובזה לא היה אומר מדרכי

לאסתר ענתה הרעה שהיו יועצים הסורים להמית את המלך וגם כן אסתר לא
 היתה מגלה הדבר למלך אחר שלא אמ' לה מרדכי אם כן לולי חננות ראשונות לא
 היה לישר' פליטה חלילה: או יכנה באמרם המלך אחזרוש שב להם ולא לנשים
 כמו שזכר מולת באמרם ולא כגארך לומר שיהיה כמו באמרך ירבה כי הנשים
 תהיה להן יראה מלאמר זה אבל כשבעליהן יאמרו זה יבזום בעיניהם:

והיום הזה תאמר ונומ' כלומר היום הזה יהיה מרנאל בפומקן כמו שפיר'
 הלל זל' או יהיה תאמר מן את' האמרת וי' האמירך כלומר היום הזה יהיה
 להן מעלה לשוכלו לבזות בעליהן. וכרו בזיון וקנף למה שזאת בזה למלך
 שהטיח דברים כבדו כראיתו במרש אחזרוש ולכן אמר המן כי כשיכרוש
 ענשה יאמרו בכרו שזה העוכש כגור עליה על אשר אמר וכה לה המלך שתבא
 לפסיו ולא באה' ולא יעבור כלומר ולא יעבור עוד בכרו כלומר שלא יאמרו
 בכרו הדברים שהטיח כנגד המלך וגם כן לא יאמרו שלא רכתה לבא אל המלך
 על ידי הסורים אבל יאמר הכרו הדבר הכללי שהוא שיאמר להביא את ושת'
 המלכה לפסיו ולא באה' או יר' ולא יעבור שלא יעבור דת מדי ופרס אבל יהיה
 קיים או יר' ולא יעבור שלא תבא אל תבא בכל ענין ואח"כ אמ' ומלכותה יתן המלך
 לרעותה הטובה ממנה כלומר מבר עממה ולא מבר אבותיה כמו שהיתה ושת':

עם כל הדברים שזכרנו יש לשאול למה שאל המלך ענה לחכמים בדבר ברור כי
 בדבר דופק ואינו מוגבל ויטרך ענה אבל בדבר פשוט וכדור לא שייך ענה וידוע
 הוא כי מי שימרד מאמר המלך שהוא חייב מיתה אם כן ושת' שמרדה בשלא
 עזתה מאמר המלך לבוא היתה חייבת מיתה אם כן מה ספק היה לו למלך בזה
 שלקח ענה מן החכמים אבל עיין ודיוק המאפט הזה הוא כי ידוע הוא מאמר
 המוקד בספר הכהנות המדינה מאמר ב"ה זל ראוי למפקיד המדינה שידון הדיני'
 בשני פנים וזה כפי העת והזמן כמו שהזכירנו חכמים זל על זה כי יש זמן שדיון
 הדין כפי עיני פרטיו ויש זמן שלא כעין פרטיו כי אם הכלל ממנו קקט האי
 כללל בידך כי בכל דבר דכפיק מיכיה חורבא לדורות כידון אותו כפי הכלל ואין
 ראוי לעיין פרטיו ובכל דלל כפיק מיכיה חורבא לדורות כידון אותו כפי פרטיו
 והמן היה ערום לרע והיה רכוכו שתמות המלכה כמו שזכרתי לבבות שאמרו
 זל או לכה אחרת ולכ"א המלך בלסין סתום כמעט מבורד לכל ובפרט לחכמים
 כי בזה הדין יש פנים להמיתה אם הדין הזה כעיינהו כפי כללותו היא חייבת
 גייתה והוא על אשר לא עזתה את מאמר המלך ואם כעייין פרטי הדין היא כקייק
 מן המיתה בעבור זה שאל המלך ענה מן החכמים על זה וזו כדת מה לעשות
 במלכה ושת' על אשר לא עזתה את מאמר המלך אחזרוש ביד הסורים בזה

גילה הספק שהיה לו בהמיתה ותריספיקי הוה הא' ששלחו בעבודה כדי שיראו
 אותה השמים וזה אינו מטבסטי המלך כי יותר ראוי היה שילכו השמים לראותה
 ולהשתתפות לפניה משתבוא היא לרגל השמים כדי שיראו אותה הב' שידוע הוא
 שממדרגת השליח מדרגת האדון נודעת כמו שכתב גבירול בספר כתר מלכות
 והיה ראוי למלך שישלח שרים היותר כבדי' בחכמו ולא ישלח בעבודה ביד הסריסים'
 ולכא המלך בשאלתו על אשר לא עשתה וכו' ביד הסריסים לא היה צריך לומר' ביד
 הסריסים אם לא מפני שיעיבו היטב אם היתה בת מות או לא אחר ששלחתי
 בעבודה ביד הסריסים' שהיא מה שלא מיאנה לבוא היה בעבור ששלחתי בעבודה
 ביד הסריסים ולכא ותמאן המלכה ושתי לבוא בדבר המלך אשר ביד הסריסים
 כשראה ממוכן שאם הדין הזה יעויין כפי פרטיו לא תהיה כדוכת' למיתה בעבור
 שלשה דברים האחד שהיא היתה בת מלך גדול והיא היתה עושה מצב כמו המלך
 ולפי זה היה ראוי למלך לעיין בכבודה כי כן הוא הדין אנהבה כגופו ומכבדה
 יותר מגופו וכן היה הדין בדת מדי ופרס כמו שהביאו בן גוריון בספרו הב'
 שהיה רחמי שילכו השרי' לראותה ולא שתבוא היא להראות לשמים הב' שהיה ראוי
 שישלח בעבודה עם שרים כבדים ולא עם הסריסים ולכן אומ' פעמים רבות ביד
 הסריסים אם כן ידוע הוא שאם יעויין זה הדין כפי הפרטים כמו שאמרנו לא
 היתה המלכה בת מות לכא המן שאין ראוי שבכדון זה ובכזה יעויינו הפרטים
 משום דכפיק מיכיה חורבא לזרות וכל דבר דכפיק מיכיה חורבא לזרות ראוי
 שיהיה כדון כפי הכלל ואין ראוי שיעוינו הפרטים למ' אם בן אחד הבה את אביו
 ואביו סבב הכאתו כגון שהטיח דברים כגדו על לא חמס בכפיו והכהו ובעבור
 זה הבה הבן לאביו אין ראוי מפני אלו הפרטים שיכלל הבן מהעונש הגמור כי
 השומעים לא ידעו הפרטים כי אם הכולל והוא שהכה לאביו ואם יראו הדואי' שלא
 יענישוהו יאמרו הותרה הרצועה שאין ראוי לענוש מכה אביו ואמו לכן ראוי
 שלא יעוינו הפרטים כי אם הכלל והוא שהבן הבה לאביו ולכן כעביש לבן אף על
 פי שסבב האב שבכו וכה אותו וכן בכדון זה אמ' המן שאין ראוי שיעוינו הפרטים
 אם המלך עשה מה שאין ראוי לעשות בב' פניה האמורים האחד ששלח בעבודה
 עם הסריסים הב' שתבוא המלכה לרגל השמים אבל ראוי שנעיין הכלל כי מיאנה
 המלכה לבוא בדבר המלך וכפיק מיכיה חורבא שהיום הזה תאמרנה שדות פרס
 ומדי כמו שפירשתי כי השומעים לא יעיינו וישמעו הפרטים כי אם הכלל ולכא
 המן באמנם המלך אקשורוש אמר להביא את ושתי המלכה לפניה ולא בזה אמר
 הכלל ולא אמ' הפרטים' וזכא לנו כלל גדול מזה כי בכל דבר דכפיק מיכיה חורבא
 לזרות שלא ישמעו השומעים את הפרטים כי אם הכלל שראוי לנו שנעיין וכשפוט

כפי הכלל ולא כפי פרטיו ובכל דבר דלא כפיק מיניה חורבה לדורות שראוי לנו
 שבעיין הפרטים והארכתי כל זה בעבור שזה הספור הוא היותר יקרה לחכמי
 ולהמוכיים והוא היה שורש להכלתנו אחר הדברים האלה כשידענו וכו'
 את ושתי שהיא בת בנו של כבודוכר וכו' את אחד עשתה שהיא מעט בערך מה
 שנבזר עליה או אמרו כערי המלך משרתיו יבקשו למלך ויפקד המלך והנערה
 אשר תיעב וכו' בזה הסיפור קטן הכמות יש שאלות ענומות החלמה היתה
 הענה הזאת באה מכערי המלך הלא היה יותר ראוי שתבא הענה הזאת מהחכמי
 ושרי המלך ולא מן הכערים כי בכין כערים סתירה עוד מה רבו חול באמרה
 ענה עמוקה היתה ואת מאת החכמים עוד מה רבו הכערים באמרה כערה
 בתולה טובת מראה כי אין ראוי לשום עין ביופי ובפרט המלך השאלה הא' והב'
 יתורנו כאשר שהחכמים הטיבו לראות באשר לא רבו להזות מחתכים למלך פן
 תאמר גם השכייה בו ויעלילו עליהם ויאמר כי הם היו עבה וגם כי יזכור להם
 מיתת ושתי אמנם עתה אחר שה' בדעתו יבחרה עם ענת הכערים אם תמרוד
 הם את נפשם הנילו בשלא היו מחתכים אותו ואולתו תסלף דרכו וזאת היתה
 הענה העמוקה ואם לא שאמרו הכערים יבקשו למלך וכו' כשיב כי אמת הוא כי
 אין ראוי לשאת אזה משום יופי ולא משום ממון כדאיתא בגמרא כי אם משום
 חשיבותה וחסידותה אבל עם כל זה הוא ידוע בטבע כי הכריה שהיא חסרת
 הידיעה יש גם כן חסדן בשכלה ולמה לא היה אוהב יעקב ללאה מפני שעיניה
 רכות כמו לראש שהיתה יפת תואר ויפת מראה לא מן היופי לבד חלא לפי
 שטובות החומר יורה על טובות השכל ולכן אמר החוקר במקומו שדקות
 חוש המשוש יורה על דקות השכל ולכן אף על פי שהיו אלו כערים לא דברו בזה
 כמו כערים אלא כמו חכמים זהו הכראה לי בזה הספור הקטן איש יהודי
 גבו ככה אותו עד שהגיע לקיש אביו של שאול ולא אמר בן שאול לפי שמרדכי היה
 מבגדו של שאול חמל על אבג ועל הטף ועל מ טב הכאן כמו שכראה בספור
 גמרדכי בלא כונו פרטיו מהם יתבדך היה טובא נמור מהמן האבג וכל זרעו עד
 שכלם בעוד השי' ובהשבתו כהרגו או נתלו ולכן לא אמר בן שאול כי אה לא מפני
 זה יותר כבוד כשיזכור אותו עד שאול מלך ישראל משיזכור אותו עד קיש שהוא
 אביו של שאול ואמת זה ידוע הוא כי שאול היה קודם היותו מלך דועה אתוכות
 אחר כך היה מתכבא עם חבל כביאים אדם אשהיה בעל לשון הרע כמו שכראה
 מדרכיו בשראה אותו אמ' זה היה לבן קיש הגם שאול בכביאים כלומר בן קיש
 שאינו ראוי שיבא ממנו בן כביא ואת שאף על פי שגוד אביו אינו ראוי לכבואם
 גבדו הוא ראוי על בן אמר הגם שאול בכביאים ויען איש משם ויאמר ומי אביהם

על כן היה למשל הגם שאול הכנזאים יראת' שאיש ככדל היה שם וזמנו לראש שאמ'
 מה זה היה לבן קיש וכו' ואמר וני אביהם כלומר מי אביהם של אלג הכנזאים
 ולכן לא יאמר שם אדם כי בעבור שהם לא היה ראוי לכבודם שגם כן כמו אינו
 ראוי לה כי הכבוד לא תכלא מירושלם כי מזה בן עמרם היה ולא היה ראוי לכבוד
 עם כל זה היה במדרשן של כנזאים ולכא הויס הכבוד הוק וני אביהם של אלג
 הכנזאים על כן היה למשל הגם שאול הכנזאים כלומר אחר שהכבוד אינה באה
 מכבוד אב אלא מכר עבדו לא יאמרו למשל מה זה היה לבן קיש אבל ישאר למשל
 הגם שאול הכנזאים כלומר איתחאל היה רועה אדומות ועתה הוא כנזא אז על
 כן היה למשל הגם שאול הכנזאים ולא ישאר למשל מה זה היה לבן קיש לפי שאיש'
 שיהיה אדם בן איש פחות והוא יהיה חשוב וראוי לכבודו ואיב למה שהייתי בו
 והוא שלכן כינה הפסוק למרדכי ער קיש ולא סיכחו ער שאול לפי שבאבות
 עמלקים היה מרדכי מכבודו של שאול לפי שאול חמל ומרדכי תלם זה רב'
 עוד ספר ממנו ואמר **אשר** הגלה מירושלם אמר שהיש מרדכי קדש השי'
 בהגלה מירושלם ובגולה הלך ותורתו לא יעוב וכן אבו שדורים וכדורים מארצנו
 ומביתנו וכל זאת באתנו ולא שפסנו לו יתברך ולא שקרנו בביתו 'אחר כך אמ'
 שהוא היה אונו את הדסה היא אשתו כבר אמרנו למה קרא שמה אשתו והוא
 בעבור היותה בעלת סוד כמו שבו עליו מרדכי זכמו שאל במדרש שאמארוש
 בשפא את אשתו בקש ממכה על דרך פיוס מאינו משפחה היא ולא רתתה לבנות
 לו עשה משה לכל שריו ועבדיו וקראו משה אשתו ולא בלה לו עשה תפחה
 למדינות בשבילק ולא בלה לו כתיב משה בשבילק ולא בלה לו מיר כתיב עם
 גורדכי וספר לו המעשה או אמר לו מרדכי אין אשה יתקאה אלא בדרך חבירתה
 בנה לו להקבץ בתולות שכייתועה כל זה לא בלה לו ונהו אכתוב ובהקבץ בתולות
 בבית וכו' אין אשתו מברת וכו' ואמר כי אין לה אב ואם לקרות שכל הידות
 הטובות שקיו במרדכי היו באשתו ולא היה לה מוסר אב ואם כי אם מרדכי

ואמר והנערה יפת תואר ועובת מראה לקרות חשיבותה כי נערי המלך
 אמרו יבקשו למלך כערות בתולות טובות מראה וזאת היתה יפת תואר ועובת
 מראה ועל ופתי לא כאמר אלא כי טובת מראה היא ולא כאמר עליה יפת תואר
 כמו באשתו ובעבור שיש מן האנשים אשר יבקשו טובת מראה ויש אחרי' שיבקשו
 יפת תואר אמר על אשתו שהיא יפת תואר ועובת מראה כלומר יפת תואר
 שהיתה מתארים טובים כמו שכתב שעה סיכך כעדר החלום שבי שרך כחוט
 הששי שפזותך' ועובת מראה כלומר שמראה הבשר שלה הוא טוב' ואמר
 אחר כך ששכה ואת כערותיה לטוב וכו' יראה כי אחר ששפחה קן בעיניו מכל
 הבתולות

הבתולות מיד שיכה אותה ואת בערותיה לטוב בית הנשים בענין ואופן שיהיה
 לאות עליה כי המלך כשאה חן בעיניו ואמר אחד כך שרצה המלך לראות כל
 הבתולות אם תשא אחת מהן חן לפניו יותר מאשר ובקש ולא ימנע כי לבסוף
 אהב המלך את אסתר מכל הנשים וכשאה חן וחסד לפניו מכל הבתולות ושם
 כתר מלכות בראשה והמליכה תחת ושתי ועצה המלך משתה גדול ורצה שיהיה
 המשתה בשם אסתר ועוד עשה הכחה למדינות שהתיר להם מהם מה שהיו נוהגים
 לתת ועוד כתן לעבדיו משאת ודורון לא כיד המקבל אלא כיד הנותן שהו המלך
 ועוד להטיל קחאה למלכה קבץ בתולות שנית לאימה ולפחדה בעבוד שתאמר
 למלך עמה ומולדתה ועם כל הדברים האלה חן אסתר מנדה ואמר ואת מאמר
 מרדכי אסתר עושה להורו מוסרה הטוב שאעפ שעלתה במעלה גדולה כואת עם
 כל זה לא קבלה נאיה בשלח תבצעה מאמר מרדכי לכה ואת מאמר מרדכי אסתר
 עושה אחר כך אמר כי בימים ההם קנף בנתן ותרש ונולא ידענו מה קנף היה
 להם ולמה בקשו לשלוח יד במלך הסריסים האלה שהרי בנתן ותרש היו היותר
 מעולים שכל סריסי המלך וכראה שקנפו על אשר יהודי אחד היה יושב בתמידות
 בשער המלך כי ידוע היה לרבים שמרדכי היה יהודי ויורה זה מלת יושב כמו שאמ'
 אל חן ושיכה אלא לשון עכבה ועוד יושב שהוא הווה שמורה התמרה לכן קנפו על
 המלך והיה שעמדה לאבותינו ולנו בהכלה הזאת ואמר קנף לשון יחיד בעבור
 שמה שהיו חושבי כבוד המלך היו שניהם בלב אחד וידוע הוא למי שראה מעט
 פחה מהכי החבור בא מנר הכורה כמו שהרבו בא מנר החומר ובעבור שאלה
 הסריסים היו שניהם בלב אחד איחד אותם הכורה ולזא קנף לשון יחיד המדרש
 אומר שבנתן ותרש היו כונעים במשפחת ושתי זהו דעת ר' מאיר רבא אמ' שבאו
 עם המלכה מארץ אביה ועז היו ריבים להמית את המלך ולפי שהמן היה סבה
 ראשונה ועכמית בהריגת ושתי וחשב המלך אז יבא בחקירה כי אחרים היו בעתה
 לא בהמית את המלך אלא בהמית את המן לזה גדלו המלך על כל השרי אשר אתו
 ולזא סוף למיתת שומרי הקסף אחר הדברים האלה גדל המלך אחזרוש את המן
 ואזי אומר כי מכה המלכים הוא כשעושין משפט אחד יגדלו לאחר כמו שזכרו
 כשפרעה תלה שר האופים הושב על כנו שר המשקים וכשהמית המלך את ושתי
 תקף המלך את אסתר וכן תמנע במשפטי השם יתברך אמר השם יתברך
 למזה הרף ממני ואשמדס ובעבור שלא יאמרו שאכי פועל הרעות ולא הטובות
 אמר מיד ואעשה אותך לגוי גדול ומשה לחסידותו לא רצה אבל אמר לשי והמתה
 את העם הזה כאיש אחד כלומר כמו שתהיה אתה איש אחד בעלמא שמיד רוכה
 לקס מאויבו לפי שירא שמה ימות הוא או שמה לא יבוא לו מקום לקחת בקמה

וממנו אם כן סמיכות גדולה המן לתליית הסרסוס היתה בעבור שמהפך המלכות
 הוא זה כשיעצמו מצד אחד נותקין גדולה לאחר אחר א' שגדולת המן הניעה
 לשנוה המלך שכל עבדיו העומדים בשער המלך יהיו כודעו ומשתחיים להמן
 ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה ער שכתמלא המן עליו חמה ובקש על זה להשמיר
 להרוב ולאכר את כל היהודים ואמרנו ז' להשמיר דתם להרוב גופא לאכר וממנה
 כי זה כל האדם הכפס והגוף והמעמד חבורם שהוא הממן כמו שביארתי במלת
 היקום וראו כי בתחלה לא בקש המן אלא להשמיר כלומר להשמיר דתם שבאמר
 ובקש המן להשמיר את כל היהודים ועל זה הפיל פור בימים ובחדשים לשיבא
 מצבתו הרעה לפועל באי זה יום נתמזה שהוא אבי התעורה בספור הקטן
 הזה יש לעיין שבי דברים האחר למה מרדכי לא היה כורע להמן אחר שהכלם
 נהדמות שהיה בלב המן היה כלם ודמות אחשורוש והכנסו והביא את כל ישראל
 כבער הגדול הזה כי אין ראוי לסמוך על הכס כי שאף לא יעצו לו כס כמו
 שבידדתי בהקדמה הב ראוי לברר ולירע הגורלות לפי המדרש שהטילה בימים
 ובחדשים למה כי ידוע הוא כי אחר שהפיל גורל על הימים ולא עלה לו ובקש יום
 ולא מכא למה הפיל גורל על החדשים וכי איפשר להרבה אלא בא' מימי השבוע
 זאת השאלה היא קצה לפי המדרש ולא יוכל לתרבה כי אם מי שיש לו בקיאות
 במלאכת הגורלו ואפי' כשהייתי בחור כתעסקתי בהם הרבה וירדתי לסוף ידיעתם
 ולכן אתרץ הקושיא הזאת כי היא עכומה ואם התירוץ לא יהיה כ' מספיק קחמו
 ועיך שים עליו כי ידעת מאמר החוקר בא' גמדות ז' אין ראוי שתהיה חקירת
 האמת טוה בכל המאמרים א' לשאלה הראשונה אפי' אחשורוש עלה בלב
 שהוא היה מספיק בעצמו והוא ברור כי מי שהוא מספיק לעצמו אינו חלק מן
 העיר וזה יאמה לאלה ולא לשום אדם ולכן כוה שכלם ישתחוו לכלמו של אחשורוש
 כשהיה על לבו של המן בעבור שהיה חושב שהו מספיק לעצמו כאלוה וז' החוקר
 בהקנת המדינה פר' שני ז' כי מי שאינו כרי' לעיר בעבור שהוא מספיק לעצמו
 אינו חלק מהעיר אבל הוא חיה או אלוה ולזה תמצא אפסוכרכ' שב לרוב באות
 שהיה אלוה ומספיק לעצמו שהוא אמר על עצמו אעלה על במוצי עב אדמה
 לאל עליון: הקדוש ברוך הו'עצאו חיה שהו חלק האחר ממי שאינו חלק מהעיר
 וכן קרה להמן שבעבור שחש שהיה אחשורוש אלוה כטור מן העולם ואחשורוש
 שהיה לו משפט מות כיכול בזכות אסתד והיהודים ולכן בעבור שדמו בלבם
 אחשורוש והמן שאחשורוש היה מספיק לעצמו כאלוה לא השתחוה מרדכי לו כי
 כן הוא הדין שעל עו' יהרג ואל יעבור שאין ראוי שבעבור שתכל' כפאך הנהמית
 מאכר הכפס השכלית שהיא כנחית ובפרט בזמן הקוה שהיו העם פרובים כמעט

בעו

צענו לפי שנהנו מסעורת אותו דשע ילכן מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה כמו שא
 כי הגיד להם אשר הוא יהודי ולפי דתו לא היה יכול להשתחוות לאותו כלם ואת
 יסתלק מלפניו בעת כאתו ובוואו אל שמרדכי היה א' מיועני המלך ובעל כרחו היה
 לו לשבת שם' ובמדרש שלח לו המן למרדכי וקנך לב' השתחויות השתחוה לזקני
 ז' הוא וז' לאה ובכיה וז' השפחות ובכיה זב' רחל ויוסף ואתה איך רוכה להשתחוות
 לי אמר לו דשע באותו פרק עדיין לא כולד בנימן זקני אס' יעיין המעיין ה' ט'
 התשובה הזאת יכיר וידע כי מרדכי עשה כמו יהודי כשר בשלא השתחוה להמן
 ואם לשאלה קב' אשיב שאלו הגורלות לא היו על בד המקרה לבד אבל היה בהם
 חכמה גדולה שהיא בקש מחד המערכת יום וחמש שיסכים לרכונו ושמן השמים
 יסעוהו וכן רזל אמרו שהפיל גורל על יום א' ולא עלתה לו מפני שבו כבדו
 שמים וארץ ואין העולם מתקיים אלא בשביל ישראל וכן כתבו טעם לכל יום ויום
 מימי השבוע ואחר כך בקש על החדשים כיסוף לא עלה לו מפני קרבן הפסח אייר
 לא עלה לו מפני קרבן פסח שכי וכן כלם כמו שמוזכר במגילת אחשורוש רבה
 אס' כן למה הפיל על החדשים אחר שהפיל גורל על הימים ולא עלתה לו כוננתו
 וכי איפשר להרנס אלא בא' מימי השבוע להשיב לזאת השאלה הנה יקשה היתרה
 ולכן ראוי לדעת בתחלה שהמן הפיל הגורלות על זה הדרך הנה הוא עשה שם
 פתקים כמנין ימות החמה או שזר כמנין ימות הלבנה ובכל פתק ופתק היה כתב'
 יומו כיבר בא' היה כתב' יום א' בכיסוף ובשני כתב' יום ב' בכיסוף עד תשלום החדש וכן
 אייר וכן סיון עד סוף השנה ועל שזר פתקי' אחרים כתב' מנין החדשים כיבר על
 שלשים פתקים כתב' כיסוף וטל כ' פתקים כתב' אייר ועל שלשים פתקים סיון וכן
 בכל החדשים א' מלא וא' חסר וכתב' השזר פתקים שבהם מנין הימים בקלפי אחר
 והשזר פתקים שבהם החדשים בקלפי אחר ואחר כך הכניס ידו האחת
 בקלפי הימים וידו השנית בקלפי החדשים והוציא מכל א' פתק א' ואם היה מוציא
 מן הא' כיסוף ובאחר חדש סיון לא היה כלום אלא חוזר ומשליך גורלות עד שיכויף
 פתק ה' הא' עם פתק ה' האחרת בחדשים ולא כיון עד יב' אדר וזה שכתבם
 ההיא הוציא בידו האחת יב' אדר ובידו ה' ה' חדש אדר והנה כאשר היה מוציא
 הפתקים שנים שנים היה משליכם לחוץ ואיפשר היה שלא יעלה גורלו בשום יום
 על הדרך הזה וכאשר ראה שכל גורלו ביב' אדר שמח לפי שבומת משה ואף על פי
 שבו באדר מת לא חשש כי אמ' אולי ז' ימי אבלותו היו מניכ' על ישראל כמו שמכינו
 במתושלח וזהו הענין היותר כאות שאיפשר לפר בגורלות אלו ובדאי לא ראיתי
 אדם שקדמכי בו: אחר כך ספר שהמן הרשע ראה היום והחדש לאבדה
 ולהשמירם והוציאו לפועל ואמר למלך ישנו עם א' וכו' יפה הוא המדרש בפסוק

קזה וזהו שהמן אמר ישנו עם אחר כלומ' שאין להם חבור עם שום עם א' לפי שהם
 מרמים בדמיונם הכוזב שהם מספיקי' לעצמם כמו שכת' בלעז הק עם לכדד ישכון
 ובגוים לא יתחשב והוא מספור שאין להם קיום זה עם זה אלא עם עם אחר והדבר
 הזה הוא הסך לדמיונם שמדמי' שהם מספיקים לעצמם והעם הזה כפרדי' שאינם
 מולידים כלומ' שאין שום עם כהכה מהם ואם תאמר שדמותיהם הם שוות לדת שום
 עם אחר אינו כן ואם תאמר אפילו הכי אתדתי המלך עושין אינו כן ואם תאמר
 שהם פורעי' מם למלך אמר ולמלך אין שנה להיחס' אמ על המלך
 טוב יכתב לאברהם ואכי אפרע לפועלי הדבר מיד סר המלך טבעתו מעל ידו
 ובשלום ספרים וכו' עיינו כי' המן הרשע בתחלה לא שאל מהמלך אלא להשמיר
 דתם כמו שאמרתי אחר כך בפועל שב ושאל לאבר ממוכס' ובשליחות הספרים
 שלח להשמיר להרוב ולאבר ואם תאמר איך עשה מה שלא נזה לו המלך אשיב כי
 באמרן והעם לעשו'נו כטוב בעיניך הרשה לו להשמיר להרוב ולאבר ולפי' זה יובן
 הכסף כתון לך כלומר מה שאלת לאברהם שהוא איבוד מיוון כמו שזול הכסף
 הוא יהיה כתון לך ובעם תעשה מה שתראה ולזה שלח ספרים להשמיר להרוב
 ולאבר או ירכה מה שאמרנו רוב המפרשים הכסף אשר אתה אומר לתת לפועלים
 יהיה כתון לך מאוכרי והעם וכו' אחר כך ספר שמרדכי ידע את כל אשר נעשה
 ועל זה קרע מרדכי את בגדיו ולבש שק ואפר ויבא בתוך העיר ונעק בעקה גדולה
 ומרה ויבא עד לפני שער המלך בלבוש שק ואם אין ראוי לבוא אל שער המלך
 בלבוש שק ובכל מדינה ומדינה וכו' עד וייטב הדבר לפני המן ויעש העץ בזה
 הספור יש לשאלו שאלות: הא' למה בראשונה לא נעק אל' וילא בזה ליהודים
 שיכעקו ויתעבו כי שומע אל אבינוים ה': הב' למה יבא בתוך העיר לכעוק
 והלא יותר ראוי היה לבוא אל המלך ולהתחנן על עמו כי מה יעשו לו אכשי העיר
 אם המלך היה רוכה לאברהם: הג' למה שלחה אסתר בגדים להלביש את מרדכי
 וכי המבלי אין בגדים למרדכי תיה הולך בלבוש שק: הד' למה אסתר ביוותה
 שרתי בכסים ואשה יראת ה' ענתה ואמרה להתך שישיב את מרדכי כי הוא
 יודע כי כל איש ואשה אשר יבא אל המלך וכו' והלא לא היתה יודעת שהיתה
 חובק עליה לתת כפשה חמת כפש כל היקורים: הה' מהו הפחד שהפחיד מרדכי
 לאסתר אל תדמי בכפשך וכו' כי אם החרש תחרשי וכו': הו' למה אמר אחשוורוש
 כאמרנו מה שאלתך וכו': הז' למה רוכה לומר המן בספור עשדו בתחלה ואחר כך
 ספור רוב בכו כי היה ראוי לומר הנכים תחלה ואחר כך עושדו: הח' למה יענו
 לו חכמיו לעשות עץ גבוה חמשים אמה: ט' למה אשיב כי יודע הוא
 שחייב כל אדם להקטין הכס כמו שבידעתי בהקדמה כמו שעשה יעקב ולכן

עתחלה עשה הדברים הישועה בעבור כי פשיעקו אל ה' לא יהיה
 הכס ככ גדול ועוד שידע היה מרדכי כי אסתר היתה שקולה בחסדיות כבוד כל
 ישראל ולכן לא רצה לנעוק אלי בפומבי עד שידע הדבר לאסתר ותהיה כועקת
 עמהם וזבז זה יש לומר למה לא כזכר שם 'בכרה גדולה ומבלק חסובה כזאת'
 אשיב שזאת המבלק כתבה מרדכי ופחד שמא יפסוקו אכשי מרי ופרס בספריהם
 וכדי שלא יחליפו שם האל בשם עבוד' וזה כמו שעשו בפסוק בראשית ברא אלרים
 שאמרו ברא בראשית אשמה לכן לא ככתב השם רק בראשי תיבות 'בוא המלך
 והמן היום ובסופי תיבות כי כלתה' אליו' הרעה והמקובלי' אמרו לפי שהיו
 בהסתרת פנים ועליהם כאמר ואכשי הסתר אס' ציר פני מהם ולכן נקראת הדסה
 אסתר עם כל זה יש לעיין למה כזכר השם יתברך בראשי תיבות ובסופי תיבות
 הטעם הוא לפי שהיתר קשה בכל דבר היא התחלה כמו שאיל כל התחלות
 קשות ואמר החוקר ההתחלה היא יותר מחכי הכל והוה הטעם בהתחלה: ובסוף
 גם כן כזכר שמו לפי שכל הדברים הולכות אחר התכלית עם כל זה יש לעיין עוד
 למה כרמו שמו יתברך בפסוק יבא המלך והמן ובפסוק כי כלתה אליו הרעה
 הטעם הוא לפי שתחלת הישועה במשתה הראשון היתה שאמרה אסתר יבא המלך
 וזמן היום וסוף הישועה היתה כאשר ראה המן כי כלתה אליו הרעה להורות לנו
 כי בראשית הישועה ובסופה היה השם יתברך ואם היה בהסתר כמו שאמרו
 המקובלים ואם לשכית למה יבא מרדכי וכו' התשובה כי ידוע הוא כי חייבים
 בכי העיר וגדוליה כשיראו שהמלך עושה דבר אשר לא ברית לקטור ולחלוק ולכבוד
 עליו וזה שאמרו אל ששמעון ולוי הרבו אכשי שכם בעבור שלא מיחו לשכם בפעולה
 המבוכה שעל לריכה אחותם ועל כן מרדכי יבא כמו כועק על האונם הגדול שעשה
 המלך לו ולעמו לראות מה יעשו על הדבר הרע הזה שהיה עושה המלך לפי שאם
 יבוא להם הכס והבלה כמו שבא שיפרעו גם כן הם כעושי הרשעה כי מי שיש בידו
 למחות ואינו מוחה הקדוש ברוך הוא מענישו כעושי העבירה ולכן יבא מרדכי
 בתוך העיר לנעוק ולהתלונן לאכשי המדינה האונם הגדול שחשב המלך לעשות
 בפתי ורמאות המן ולכא' והעיר שישן כבוכה כי לא יובן מלת והעיר כי אם על
 הגדולים ולא יקראו עיר היהודים והיתה כבוכה שלא היתה יודעת מה לעשות אם
 יבדו למלך רבונו או לא כי בזה שייך מלת כבוכה ואם לב' למה שלחה אסתר
 בגדים למרדכי אשיב שחיסר הכתוב הדברים ששלחה אסתר לאמר למרדכי ולפי
 שהם במוכבי' מרד' וזה שהיא שלחה אליו לאמר שכשכיל שום דבר לא היה לו לעשות
 כדבר ההוא לבוא עד המקו' ההוא בלבוש סק ושיחליף בגדיו והכה הסכימה לשלוח
 לו בגדים למקד הדבר ולא ימתין עד בוא מרדכי אל ביתו או איפשר שכאמר

שהיא

שהיא רצחה לדבר עמו פה אל פה וזה לא היה איפשר אם לא בחילוף הנדדים
 לפי שאינו מן הראוי שתבא המלכה מפתח פלטרין שלה ושידאוה מספרת עמו
 בשוק והוא גם כן לא יוכל לבוא אל ביתה בלבוש שק כי כן כתוב למעלה ויבא עד
 לפני שער המלך כי אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק פירוש הוא בא עד לפני
 שער המלך ולא אל שער המלך ממש וכתן טעם לזה ואמר כי אין לבוא וכו' יראה
 לפי שאין ראוי לבוא אל שער המלך בלבוש שק ולכן שלחה לו בגדים להלבישו
 ושיסיר שקו מעליו ולא קבל כי לא להפסיק אבילותו או שלחה אסתר לתת לרעת
 על מה זה ומה זה ואם לדלמה לא שמה אסתר נפשה בכפה בעבור מרדכי וכל
 היהודים אשיב שבאמת היא ענתה כראוי אלא שמרדכי לא הבין אותה כי ידוע
 הוא מאמרם זל במדרש תלים אין ישראל נושעים אלא כשיהיו בירידה תחתונה
 שאמר כי שמה לעפר כפשונו וכו' קומה עזרתה לנו וגו' הטעם הוא לפי שאז לא
 יהיו בוטחי כי אם בש' ולא בשום בשר ודם וכן עתה הורדתה אסתר למרדכי כי אין
 לנו ישועה מבריתנו בעבור הענה שהיה כותן מרדכי כי ארור הנבד אשר יבטח
 באדם ולכן אמרה הנדקת הסר הכטחון ההוא אשר אתה בוטח שאכנס למלך כי
 שקר אתה בוטח ובטח בי אתה ועמך ועצו טוב ומרדכי לא הבין לאסתר וענה
 לה דברים קשים ואמר אל תדמי בכפאך כי אם החרש החדשי וגו' אז אמרה לו
 אסתר איך לא הבין מרדכי לה כי כל מה שאמרה עד הנה היה לשלל ישימו בטחון
 כי אם בש' כי הבוטח בי חסד יסובבנו ואחר שלא הבכת לי ברמו אדבר עמך
 בבירור ולכן אמרה לך ככוס את כל היהודים וכו' ועתה אף הפסוקים כתקון
 אמרה אסתר כל עבדי המלך ולא הם לבדם יודעים זה אבל גם עם מדינות המלך
 שהם המון העם יודעין אשר כל איש ואשה אשר יבוא אל החצר הפסימית כבר
 הוא חייב מיתה וזו היא גזירה מוחלטת והיא מעורבת ברחמים והרחמים הוא
 התכאי שהוא לבד אשר ישיט לו המלך את שרכיט הזהב ולכן אם תעורב עם
 הגזירה המוחלטת מדת הרחמים שהוא התכאי שהוא לבד אשר ישיט וכו' וישיט
 אהיה ביכולת ואם לא ישיט אבי בירובת למיתה אמרה אחר כך ואבי לא קרדתי
 לבוא זה שלשים יום ירבה ואם תאמר אחר שאתה אהובה ביותר למלך ידוע הוא
 שיושיט לך המלך את שרכיט הזהב ולכן אין ראוי לך לפחד מן המיתה לזה אמרה
 ואבי לא קרדתי וכו' אמרה זה שלשים יום לפי שבשלשים יום שהאוקב לא יראה
 את חבירו כבר נשכחה האהבה ולכן אמרו זל שהרואה את חבירו לאחר שלשים
 יום מבדק שהחיינו כלומר שהחיה את האהבה ולכן לא תבטחו בי כי אם בשם
 יתבדק וכשאתה שלא הבין מרדכי דבריה אז אמרה בבירור לך ככוס את כל
 היהודים כי זאת היתה בונתי לעולם וגו' וכו' וכאשר אבדתי אבדתי ירבה

וזכאשר אבדתי עזר הכה להכשא לערל הזה אבדתי מכאן ואילך שתמות כפשי ביד
 הערלים האלה ולמי שיש לו שכל חשוב יעיין בתשובה הזאת שהיא כזאתה מכל
 בדריה ואם לה' מהו הפחד שהפחיד וכז' אשיב כי בתחלה הפחידה כשאמר לה
 אל תדמי בכפסך להמלט בית המלך מכל היהודים כלומר כי גם את יהודית כמו
 הם ויודע לך כי אם החרש תחרישי כלומ' החרש עתה ותחרישי להבא הרבה פתחים
 יש למקום כי ריוח והכלה יעמוד ליהודים ממקום אחר וזאת אביך תאבדו כי
 מי יודע אם כל הדברים שכתבנלו עד עתה ממייתת ושתי והיות בוחר המלך לך
 לאשה הכל היה לעת כזאת כלומר להושיע את ישראל ואם התכלית תאבד
 האמצעיים לז' יועילו כלום כי אחר שהגעת המלכות לך היתה לעת כזאת להושיע
 את ישראל ואת תחרישי בעת הזאת ימשך לך אבידת המלכות אחר שהמלכות
 היתה לעת כזאת כי אם למ' אם ישתדל אדם בחכמה לתכלית שיהי חכם ואחר שיהי'
 חכם לא ישתדל בלמודו אבל ישבח כל מה שלמד אם כן כל מה שלמד בחכמה היה
 יגיעת דיוק אחר שאבד התכלית וכן יקרה כזה כל הטובות והמעלות שבאו לאסתר
 כלם היו לעת כזאת שהו להביל את ישראל אם לא תשתדל בתכלית תאבד התכלית
 ובאבידת התכלית יאבדו האמצעיים אם כן בטוב הפחיד מודכי לאסתר שאם לא
 תשתדל בתכלית יאבדו האמצעיים ואם לו' מה רבה לומר אחשורוש במאמר
 מה שאלתך רבוכו הוא שכל איש ואשה שיבקשו מהמלך דבר יבקשוהו בא' מב' פנים
 או יבקש דבר לעצמו או מה שיבקש מן המלך הוא לאחריים לכא' המלך לאסתר
 אם תשאל דבר שאותו דבר הוא לעצמך הכל יכתן לך וזה ירמוז מלת שאלתך
 ואם תבקש דבר לאחריים שאל מה שאת רובה כי עד חכי המלכות אנמור בקשתך
 עיין שבשאלה שהיתה שואלת לעצמה אמר המלך ויכתן לך אף על פי שתשאל
 כל המלכות אבל אם תבקש לאחריים אפי' אעשה כדברך אף על פי שתשאל עד
 חכי המלכות וזה מה שאמר בשבייה עד חכי המלכות ובראשונה ויכתן לך שתש
 ובס' כן יורה מה שאמרת שאתה בראשונה שאלתך ובשבייה בקשתך ואם לו'
 למה ספר המן להאביבו בתחלה עושרו וכז' הטעם הוא כי ידוע כי המן היה אחר
 מחכמי אחשורוש ואם היה הוא הקטון שבכולם כמו שביארנו ואחר שהיה חכם לא
 כבוד ממנו מאמר החוקר שאומר בספר הנקבה מדינית מאמר ב' פרק ראשון זל'
 מי שהיה שיעור בחלולות האבות ראוי שיכיר שי' ע' ר במספר הבנים כי אם יעבור
 שיעור רבוי הבנים לשיעור החלולות הכרח הוא לעבור הדת ואם לא יעבור היא
 דעה כי מעשירים יעשה דלים עד כאן לזכור ידוע ממנו כי בתחלה ראוי להכיר
 שיעור החלולות קודם שיכיר שיעור במספר הבנים ולכן הקדים המן כמו חכם
 העושה לבנים לומר שאם היו לו בנים הרבה היה לו כחלות הרבה ולא יבואו כי

ידברו את אויביהם בשער לפי שהיו כלם עשירים ואם לשאלה הא' למה יענו לו
 חכמיו לעשות עץ וכו'. הטעם הוא בעבור שראה בחכמתו כי מרדכי היה עולה
 לגדולה ולא עוד אלא שראוהו על ביתו ולכן עשה עץ תוך ביתו גבוה מביתו כי לפי
 הנהוג לא היה ביתו גבוה חמשים אמה ושם כי בואת תקיה קראת מולו ולא
 ידע המקולל הזה כי לו לבדו יתברך יאתה הפוכים האלה כמו שעשה לישראל
 שאמר להם פרעה דאו כי רעה כבוד פניכם אמרו אל כוכב אחד יש ששמו רעה
 באמת אין כוכב למעלה ששמו רעה אבל על שם שלא ימשך ממנו כי חס דם בין
 מוללחמה בין מדבר בין מעבין אחר יקראו שמו רעה והוא כוכב מאדים והשם
 יתברך הפך הדם הרע הזה לדם מילה שכאמר היום גלותי את חרפת מכרים
 מעליכם כדאיתא בספרי פרשת אלה הדברים כך היה חושב המשובע הזה להפוך
 מעלת מרדכי שראה באבטבכיכות שהיה עתיד להיות על ביתו ואמר אפי' אעלה
 אותו על ביתי כמו שכוכבו ואמר ואתה אותו בעץ גבוה חמשים אמה וי' חכק לך
 כי ראה כי יבא יומי: אחר כך סיפר שבלילה הוא כדדה שינת המלך רבים
 שואלים טעם למה כדדה שינת המלך עתה: רבים משיב' ואומרים כי בעבור
 שקראה להמן אל המשתה אשר עשתה למלך וגם למחר קראה אותו שכאמר וגם
 למחר אפי' קראו וכו' לזה ככנס בו רוח קנאה וכדדה שינתו דאו ועיינו הקשמה
 העכומה של האל יתברך שבתוברו כמה מקרים לימשך מהם תכלית אחד והוא
 הכללת האומה הזאת' בלילה הוא וכו' בספור הזה יש שאלות ראשונה למה אמר
 המלך להמן מהר קח למה אמר מהר: ב' למה אמר אל תפל שליפת למה אמ ויקח
 המן את הלבוש וכו' היה די באומרו ויעש המן ככל אשר נזה לו המלך' רביעת
 למה אמר וישב מרדכי אל שער המלך: ה' למה אמר והמן כדקף אל ביתו היה
 לו לומר והמן הלך אל ביתו ומה רובה לומר אם מורע היה קודם מרדכי וכו' עתה
 היו מספקים אם מרדכי יהודי או לא הלא אמר לו המלך ועשה כן למרדכי
 היהודי' עוד שקודם שלוח השטרות ספרו לו את עם מרדכי' ז' למה אמר
 כי כפול תפול לפיכך שתי כפילות' לח' אשיב שאשורוש חשבמה שחשב המן
 בלבו ושלא היה המן מבקש זאת הגדולה כי אם לעבמו כפי רעתו ולכא' לו המלך
 מהר קח כלומר לא תבהל ותתעכב לעשו' מה שאמרת בעבור שחשבת כיך היתה
 הגדולה הזאת ועתה שראה כי באה ליהודי אחד אולי תתעכב בה לכא' לו מהר
 קח כלומר לא תחשוב אפילו מחשבה קלה בזה וקרוב לזה בתבו רבותיכו אל
 במסכת מגלה יעוין שם: ואם לב' למה אמר אל תפל דבר הטעם הוא לפי
 שהיה יכול העבד לעשות מצות אדונו ויעשהו על דרך לעב' כמו שעושים רבים
 מזהמלעבים לז' המלך להמן עשה כן למרדכי ככל אשר אמרת כלומר לא יחסר

כל בו ועוד שמור שלא יהיה בפעולתך כפילת הפעולה שהיא עשותה ע"ד לעב לכא
 אל תפל דבר וכו' ואם נב'למה אמר ויקח המן את הלבוש וכו' ויקח יכול
 לומר ויעז כן המן אבל אמר כל הפרטים האלה שעשה להסיר ממנו ועד שלא
 יעלילו עליו שחשד דבר מכל אשר כוח לו המלך או כובל לומר שאמר זה כמו
 שכתב הטבע בד' ממה שאמר כי הזמן המצער כרגש יחיד והמנוח בהפך והוא
 שאמרה תורה בבקר תאמר מויתן וכו' ויעקב אמר בהפך והיו בעיניו כימים
 אחרים ולכא כל הפרטים האלה להורות שבכל דבר ודבר שהוא עושה היה מרגיש
 המות ואם לד' למה אמר וישב מרדכי וכו' אשיב שבוה הורה מרדכי דעתו
 מיישבו שלא הלך לקרוביו לשבח את עצמו ממה שקרה לו כמו שעשין קלי הדעת
 וכמו שעשה המן כשקראה לו אסתד למשתה מיד אסף חכמיו ומשפחתו להראות
 להם מעלתו ללא הפסוק שלא עשה כן מרדכי אבל שב בישוב אל שער המלך כאיש
 אשר לא קרה לו דבר וזש בהנהגה מדינית מי שיתבאה במעלה שבעלה יורה שלא
 היה ראוי לאותה גדולה אבל מרדכי שלא כתבאה יורה שהיה ראוי לאותה גדולה
 ואם לה' למה אמר והמן כרחק וכו' אשיב כי בטבע הוא מי שפול ממקום גבוה
 הרבה שלא יוכל אחר כך ללכת והמן עלה במעלה גדולה ונבונה כמו שצראה
 מספורו ועתה בא לו ירידה גדולה ומעלה לאויביו בא לו שבר על שבר לכן לא היה
 יכול ללכת כי אם ברחיפות כאיש מאועמה אשר אינו יודע איך זה דרך ילך
 ואם לו איך היו מספקים חכמיו אם היה מזרע היהודים מרדכי או לא אשיב
 במה שאמר במזרא שהאמת הוא שכבר ידעו שהוא יהודי אבל אמרו שאם מזרע
 אותם היהודים אשר החל לפסול לפניהם בימי שאלו הוא מרדכי לא תוכל לו אבל
 באמת כפול תפול לפכיו ומלת לפכיו שב לזרע מזרע במקום הזה הוא משפחה
 כך אמרו ז' במסכת מבלה יעניין שם או ירצה כי ידעו הוא שכתב היה ראוי
 שפול מרדכי לפכיו המן לטעמים רבים איך כורך לזכרם ואבי רואה שלמעלה מן
 הטבע וכמעט חוץ לטבע באה לו למרדכי תחלת הישועה והגדולה הזאת זה אינו
 יכול לעשות כי אם מי שהוא ארון על הטבע ולכן אמרו חכמיו וזרש אשתו אם
 מזרע היהודי מ' רכי אשר אינם נושעים כפי הטבע כי אם כפי ההשגחה אשר היא
 חוץ לטבע החלויה לפסול לפכיו לא תוכל לו אחר שארון הטבע מסייע אותם והוא
 שאמרו המכריים אפוסה מפני ישראל כי יכלחם להם במכריים ואמר כי כפול תפול
 לפכיו ב' כפילות הא' היא ממכרך הב' שמחה השם זרעך מן העולם כמו שהיה בזמן
 דוד וח' חמים ז' אמרו שהכפילה הא' היא שיפול המן ממכרו הכפילה הב' שיעלה
 אויבו שהוא מרדכי לרומנו של בגלג' עוד יש לומר ואם השאלה הזאת לא יעדיקה
 בתחלת הספור למה לא אמרה אסתד במשתה הראשו רכונה למלך ועצתה משתה

אבי עם היות של השינוי בזה ואמרנו שכל זאת עשתה אסתר לקטיל קבאות מן
המלך עם המן ולכן כדנה שיכמו ולכן מנינו שאמר אחשורוש הנס לכבוש את
המלכה עמי בבית. אחר האמת הוק שאמרנו אל בוכל להשיב כי אסתר כאשר
שמעה חווק הכשתתו כשיעסק בעבורה דבר שיסוף עד חכי המלכות אמרה כלבה
ארעה בא אם יהיה קיים בדבריו אלנוה יהיה כשארקה אם ישתנה בדבריה אלנו
במשתה הב' וכאשר ראתה שהשיב במשתה הב' כמו בראשון אז ירעה בודאי שלב
ומכשם היה המלך מדבר עמה ושיקיים שאלתה על כל פנים רבים שאלים למה
קראה אסתר להמן עם המלך אל המשתה אף על פי שהמרש בותן שעה בזה והנ'
לפי שיקרא המלך מהמן עמה כמו שאמרנו כוכל לומר גם כן כי עשתה אסתר
זאת לפי שיעלה בדגוע לסוף מעלתו שהיתה גזורה לפי מולדתו כי ידוע הוא כי
כשארם יעלה לדנומו של גלגל בקסרה הוא שירד כי הגלגל לא יכוס ומופת על זה כי
שבתאי הוא העליון שב' וכוכבי לבת ויורה על התחתון שהוא הארץ שבתאי קר
גיבש והארץ קרה ויבשה מכחו זה יורה כי מי שעולה מאד יקרא יורד ואל אמרו
וקיית רק למעלה אמר כן בעבור שלא יעלה לסוף המעלה לפי שלא ירד ולכן היו
מכנים החכמים שלא יגיעו בחופות לסוף השמחה ולכן היו משכרי' אשישות של
זכוכית כדי לערבב השמחה שלא יגיעו לסוף תכליתה ואל שאמרנו אל ועילו ברעה
במקום שיש בילה שם תהא דעה ולא בוז כלבד שהוא הטוב הנופכי ועילו הרוב
והראנה לפי שלא יגיע האדם לתכלית השמחה והמעלה אבל לטוב הכפשי שהוא
שלא יחטא האדם יעילו הרוב והראנה זהו שאמרנו שול במסכת ברכות פ' תפלת
האחר לעולם ירבו' אדם יברו הטוב על יברו הרע שכאמר רבנו ואל תחטאו אי אויל
מוטב ואי לא יעסוק בתורה שכאמר אמרו כלבכם אי אויל מוטב ואי לא יקרא
קש שכאמר על משככם אי אויל מוטב ואי לא יזכור יום המיתה שכאמר רדמו
סלת יום שהוא רומיה סלה בזה המאמר יש לשאול איך אמר שאם לא ילך היבר
הרע בהיותו עוסק בתורה שיקרא קש וילך לו ואיך איפשר שיעיל יותר חלק מן
הכל שיעיל יותר להליכת היבר הרע קש שהוא חלק מן התורה מכל התורה
שכית יש לשאול למה יועיל יותר זכירת המות להליכת היבר הרע מן ההתעסקות
בתורה. אם לא' אשיב כי ברור הוא שאין פהמה בתורה שיחליש היבר הרע
בקש ולכן לא אמר התנא שהיה טוב חלק מן הכל כי הוא לא היה אומר אלא
יעסוק בתורה כלומר באי זו חלק שיהיה: עשה אמר כי חלק אחר יש בה שהיא
סגולית להחליש היבר הרע שהיא הקש משאר חלקיה אבל דש' פירש שהמעט
בבוכה יועיל להחליש היבר הרע מהרבו' בלא בוכה. ולשאלה השכיח יועיל
המות להחליש היבר הרע מלימוד התורה הוא לפי שיותר שולשה יקבל היבר הרע
בשוכה

שכוכז לו מומו הגדול שהוא ההערך משכאמר לו מעלת אויבו עליו: **כפר**
 אחר כך שאמר אסתר במשתה השני אם מכאתי מן בעיניך המלך ואם על המלך
 טוב תנחן לי כפשי בשאלתי ועמי בבקשתי ירצה אתה אדוני המלך אמרת מה
 שאלתך וכו' ומה בקשתך וכו' כבר ביארתי כי שאלתך יוכן על מה שתשאל אסתר
 לעזמה ובקשתך תוכן על מה שתשאל לאחרים לכן עכמה תכתן לי כפשי בשאלתי
 ועמי בבקשתי הילך אף השאלה היא לעזמה והבקשה מה שמבקשת לאחרים:
 ואמר כי כמכרכו אחי וכו' ואלו לעבדים וכו' בזה הפסוק כתבלבלו המפרשים
 עד שראש הפסטים הרב רבינו לוי בן גראון זכרנו לברכה עשה ה'ר שם דבר
 ויוכל להיות שם דבר כפי הקודה אם היא קמוכה או פתוחה כי מצינו כר שהוא
 שם דבר כמו כר ומזוק ורבים כן ומצינו אותו גם כן שם התואר כמו איש כר
 ואויב ורבים כן והרב רבינו דוד קמחי פירש כי אין הכר וכו' כלומר לא יטוה הכר
 בכל כסף המלך וזה שיש לו לא יטוה בבזק שיכזב המלך ביהודים אם יאבדם
 ולפי דעתי יהיה שוק כמו ולמלך אין שוק להקיסר או וכל זה איכינו שוק לי שהוא
 מענין תועלת והכאה כמו ולא שוק לי יהיה שיעורו אלו לעבדים ולשפחות כמכרכו
 החרשתי בעבור שהכר יקבל תועלת בזוק המלך אבל עתה שמכרכו אחי ועמי
 להשימיר וכו' אין הכר מקבל תועלת בזוק שיבא למלך לאבד היהודים והיא
 אמרה כן להורות רוע לבבו עם המלך והיהודים לכן אמר המלך מי הוא זה וכו'
 הרב רבי לוי פירש הטעם למה אמר ב' פעמים ויאמר ויאמר שהמלך שאל לעם
 אשר סביבו מי הוא זה והאשמים אשר לפניו אף על פני שהיו אדירים גדולים לא אמרו
 מי הוא מפחד המן לכן שתקו אז אמ' המלך לאסתר מי הוא זה או עכמה היא שלא
 היתה לה אימה ממנו איש בר ואויב המן הרעה זה אז המלך קם בחמתו וכו' עד סוף
 הפרש' שתלו את המן על העץ אשר הכין למרדכי כן יאבדו כל אויביך י: אחכ סיפר
 אף כן המלך לאסתר את בית המן ואמ' שמרדכי בא לפני המלך ובעבור שיראה
 שבא למלך מבלי קרוא אותו ושלוח בעבורו אמרה שבא מרדכי בעבור שהגידה
 אסתר למלך מה הוא לה כלומר במה קרוב מרדכי לה כי עד עתה לא הגידה
 אסתר את עמה ואת מולדתה אז כששמע המלך שמרדכי היה קרוב למלכות סר
 המלך את טבעתו מעל ידו אשר העביר מהמן וכתבה למרדכי ואז שמה אסתר
 את מרדכי על בית המן ועשתה זאת אסתר להטיל אימה על אויבי היהודים כי
 כשיראו או ישמעו שהמן תלוי וביתו כתבה למרדכי אז ייראו אויביהם וינסו
 מפחד היהודים כמו שכא' על גלית כשהמיתו דוד אומר הפסוק ויראו הפלשתים
 כי מת גבורם ויכסו: אחר כך הוסיפה אסתר ודברה לפני המלך ונסלה
 לפני רגליו ובתתה והתחככה לו להעביר דעת המן וכו' ולא שיעביר הפעל לבר

אבל גם כן מחשבתו אשר חשב ואז ישט המלך את שרביטו ועמדה לפני המלך
 ואמרה אם על המלך טוב ואם מצאתי חן לפניו וכשר הדבר לפני המלך וטובה
 אכי בעיניו יכת' להשיב וכו' כי איכבה אוכל וכו' אין לתמוה מכל התחיות והבני
 והפעולות האחרות שעשתה אסתר על הדבר הזה לפי שכל הדברים הולכים
 אחר התכלית ואם התכלית לא כמבוא כל הדברי' שהלכו אחר התכלית הם כאבדים
 ולכן בעבור שהכלתנו היתה תלויה בהיפוך הכתבים שפאלחו בכל עיר ומדינה
 השתדלה הנדקת הזאת השתדלות עבוס כזה ולזה אמרה' אם על המלך טוב וכו'
 ידוע הוא מאמר החוקר בהקנה מדינית מאמר א' פי' זל הדברים שראוי לעיין
 לכל שואל שאלה מאדוכיו הם אלה א' שיהיה לו לרכון כמו שנאמר בסוף תפלותינו
 יהיו לרכון אמרי פי' ב' שימב' השואל חן בעיני אדוכיו ג' שיהיה הדבר ראוי לשאול
 כמו שכתב הנביא ע"ה בשמעתו עכך כלומר בדבר אשר ישמע הנה ממך יענה
 אליך אם הדבר הנון וראוי יענה אליך ואם הדבר שתשאל לפניו יתברך יהיה
 בלתי ראוי לשאול לא יענה אליך וירכה הפסוק כן כי עם בכיון ישב בירושלם
 בכה לא תבכה חנון יחנך לקול זעקך בשמעתו עכך ירבה בזמן ביאת המשיח
 עם בכיון ישב בירוש' בכה לא יבכה ירבה כי עתה בגלות נכטרך לבכות לשיענה
 אותנו הנה כי אע"פ ששערי תפלה נכעלו שערי דמעה לא נכעלו אבל בירושלם
 לא תכטרך לבכות כי חנון יחנך לקול זעקך לבד בשמעתו עכך כמו שביארתי
 דביעית שיהיה השואל טוב בעיני אדוכיו ארבעה המה מטיבי לכת לשאול שאלה
 כל עבד מאדוכיו זש המלך אכיש לרוד ידעתי כי טוב אתה בעיני כמלאך אלים
 ועתה הביטו וראו איך אסתר המלכה כמו מדינית עיינה כל אלה הד' אם לא'
 אמר אם על המלך טוב ואם לב' אמרה ואם מצאתי חן ואם לב' אמרה וכשר הדבר
 ואם לב' אמרה וטובה אכי בעיניו ואחר שאלה הדברים כמבואים בשאלתי יהי כא'
 חסד אדוכי שיכתב להשיב את הספרים שפאלמו כי אם לא תעשה זה כל מה
 שעשית עד הנה אינו כלום לפי שהתכלית לא ימצא שהיא ההנלה מאוייביו כי
 איכבה אוכל וראיתי ברעה אשר ימצא את עמי ואם איכה קרובים לי הוא ע"ה
 מרדכי ואיכבה אוכל וראיתי באבדן מולדתי והוא מרדכי דודי וקרוביו שהם
 אכשי מולדתי וראת טוב מוסדה שבתחלה התאזכרה על כל ישראל אף על פי שלא
 היו קרובים לה ואחר כך התאזכרה על קרוביה וזהו אמרה באבדן מולדתי
 אז ענה לה המלך בחכמה גדולה וכה אמר אתם ראיתם כי מה שהיה לי לעשות
 עשיתי כי הנה בית המן כתתי לאסתר ואותו תלו על העץ על אשר שלח ידו
 ביהודים ובה אביהם ירך לבכם ויוראו גואר משלוח ידם ביהודים כי יאמרו

ראוי אף הגדול שבנו מה היה לו על אשר שלחו ידו ביהודים לכן כל איש יהיה
 בשמר משלוח יד בהם ולכן אכר אחשורוש על אשר שלחו ידו ביהודים ולכן דעו
 איפה כי כתב וכו' אף להשיב מאי תקבתי כתבו על היהודים בטוב בעיניכם כי
 אף ראוי לי לתת לכם ענה עוד בזה כי הרמזו די ואכי אומר זה לכם כי מה
 ששאלתם להשיב את הספרים היא כמעט לעשות לפי שכתב אשר ככתב כשם
 המלך וכתתם בטבעת המלך אף להשיב אז הבינו מרדכי ואסתר מה שראוי
 לעשות וכתבו ספרים אחרים אף המלך היה מנתן להם רשות להקל ולעמוד
 על פסעם ולעשות מלחמה ולהזמיר להרוב ולאכר את כל חיל עם ומדינה ואז
 באישמעתי לייית המן ושמרדכי הוא מושל על ביתו ועור שהמלך שיעשה עתה
 ברשות הזה לא ינוכח איש שירים את ידו ואת רגלו כנר היהודים וכדרך הזה
 לא בא המלך ככנר דת מדי ופרס כי הספרים הראשונים בהוייתם היו והשם
 יתברך שהוא הכלמה להם הושיע אותם וכחו את אויביהם והרגו בהם כדרכם
 ואף על פי שערין לא כחו את אויביהם עם הכעמון הגדול שהיה למרדכי בשם
 יתברך ינא קודם הכנחן בלבנוש מלכות תבלת ומור וכו' וכל זה עשה כדי לחיים
 את אויביהם אשר בשושן ובאיום אחשי שושן יאשר איום לכל חיל עם ומדינה
 וכמו שהכעמון שלהם היה שלם כן כנחונם כנגד או ביהם היה שלם כמו שתספר
 המגלה בארובה לכן אמרה וספרה המגלה שכיום אשר שברו אויבי היהודים
 לשלוט בהם ובהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשוכאיהם אבל ירצה המה
 כלומר בירידתם שלטו בשוכאיהם כמו והם פשעי בני ירצה והם בגדולתם
 וברוממותם פשעו בני אחר כך כתן טעה למה כפל פחד מרדכי עליהם לפי
 שגדול מרדכי בבית המלך ושומעו הולך וכו' יר' שב' דרכי כר' כל מי שהמלך אוהבו
 הא' שהיה גדולתו בבית המלך עכמו הכ' שתהיה שמועתו הולכת למרחוק הג'
 שיהיה בכל יום הולך וצול גלגל ושומעו הולך בכל המדינות ירמוז לשכית כי
 האיש מרדכי הולך וגדול ירמוז לג' ולזה הכו היהודים בכל אויביהם מכת חרב
 והרב ואכרן ועו' בשוכאיהם כדרכם ובהרגו בשושן חמש מאות איש ואת עשרת
 בני המן ואמ' וכבה לא שלחו את ידם בעבוד שהיו ככסיהם חרס ראה מה קרה
 לשאול על אשר חמל על מיטב הכאן והבקר וכיון דאתא ליה והוא דומה לספר
 המגלה אדבר בו כפי קוצר שכלי הד' אמר לשאול לך והכית את עמלק
 והחרמתם את כל אשר לו וכו' כשכנח שאול המלחמה תפש את אגב חי וחמל על
 קבת העם והמיטב הכאן והבקר והמאשי' והכרי' ועל כל הטוב ולא אבו החרים
 גבל המלחמה כמנהג וכמס' אותה הקדמו' כשבא שמואל אל שאול אמר ליה בדוך
 אתה

אתה ל'הקיימות את דבר י'אמר ל'יה שמואל ומה קול הצאן הזה באזני וכו' ענה
 שאל מעמלקי הביאוס אשר חמל העם וכו' למען זבח ל' וכו' קיה חושב שחל
 בן הזבח הוא יותר כבחר ל'מאמוע בקולו לכן אמר לו שמואל הרף ואגידה לך
 כלום הרף מהמחשבה הזאת אשר חשבת כי היא כזבת ואגידה לך את דבר י'אלי
 הליה ויאמר לו המלך דבר אז אמר ל'יה שמואל הלא אם קטון אתה בעיניך
 ראש שבטי ישראל אתה ירכה כי יש לכל מכהיג שכי ערכים הערך הא' הוא ערך
 עכמו הערך הב' בערך אל מי שהו'מכהיג זהו שצדו לכו חזל שהדין אם הו'בעל
 מלאכה שלא יתעסק במלאכתו כפני רבים וזה לא אמרו אל בערך אל עכמו
 אלא בערך ההכנה שיש לו וכן אמר החוקר בראש הכנה מדינית כי האדם
 יכול להשפיל עצמו כפי ערכו אבל כפי ערך ההכנה אין לו רשות להשפיל את
 עצמו לכן אמר שמואל לשאל הלא אם קטון אתה בעיניך חובל להשפיל את
 עצמך יכר ערךך אבל בהקטן שאתה ראש ישראל אין לך רשות להשפיל את
 את עצמך לכן אם השם יתברך אמר לך לך והקדמת וכו' היה ראוי לך לשמוע
 את דבר י'וטעית בשכי פנים הא' שחשבת שהיה השם יתברך אוקב הזבח יותר
 משמוע בקולו ואיכו כן כי הנה שמוע מזבח טוב ידוע הוא ומבורר במקומות
 רבי' מהחכמה שיש שכי מיכי פעולות פעולה שנסארת בפועל ופעולה שאיכה
 כשארית בפועל הפעולה שהיא כשארית בפועל הו'כמו העיון באמוכות והפעולה
 שאיכה כשארית בפועל היא כמו הכונה בית או מי שעושה כל מלאכה שאותה
 פעולה כשארית בו והוא ידוע כמה היא יותר מעולה הפעולה כשארית בפועל
 מהפעולה שלא תשאר בו ולכן אמר שמואל לשאל הנה שמוע מזבח טוב לפי
 שהשמיעה תשאר בפועל ועושה הזכס הפעולה שהיא הזבח איכה כשארית בו
 ואתה חשבת וסדרת הקפך וטעית בו כשארית למען זבח ל' הטענת הב' הוא
 כשארית כי יראתי אח העם ואשמע בקולם וכו' זה פועל מלך ישראל שיידא
 את העם ובעבור יראתי אותם יעבור את פי י' לכן אמר לו שמואל להקשיב
 הוא מהפעיל כלומר להכרח להס' לקס שיקשבו הוא כבחר ל'מחלב אליה וגם כן טעית
 ב'טעויות אחרות הא' בענין החטא הב' בהתכונלתך אם לא' שהוא מענין החטא
 אמר שמואל כי חטאת קסם מרי ירכה החסרון שיש לקסם יש לחטאת טעויות
 ומהו החסרון הקסם כי הקסם הוא אומ'אמת שחא' קסם על שפתי מלך במשפט
 לא ימעל פיו אבל יש לו חסרון שהרבר הראשון שלו הוא אמת אבל אם תשאלנו
 עוד לא תשיב לך דבר ואם תשיב ישיב סקר ויהיה חטאת חסרון כמו אל השערה
 ולא יחטוא כן בחטא טעויות התחלת במזכה ולא במרת אותה כי חמלת על אב
 ועל

ועל מיטב האין והסקר העשות הב' שהוא בהתכללותם כן טעות כמו הטעות
 הממשך מהתדעי ויהיה ונתרפים לכו כדרם ורכב וסוס שה' כמו רכב וסוס וכמו
 שהתרפים כדוב דבורם מהכרים שקר שפאמר התרפים דברו אין כן אתה
 בהפכר התכליתך טעות כיוותר טוב היה לומ' לך שפאמר מההפכר שהפכרת
 באמרך למען זכות ליי' ואמרת כי יראתי את העם וכו' יען מאסת את דבר י'
 וימאסך ממלך כי המלך א' מתכאיו הוא לשיקום מלכותו שיאהב דבר י' ויוביט
 ויכריח העם לאהבתו יתבדך ואתה מאסת את דבר י' וימאסך ממלך על זה
 החכם רבי יוסף אלכו פירש בזה הפסוק פירוש אחר יענין שס' עמ כל זה
 כפאר לשאל שאלה בזה הפסוק והיא איכה קטנה שאלו כעכש שאמר ליה
 שמואל קרע' את ממלכות ישראל מעליך היום וכו' והלא בזה העומש כבר כעכש
 כשכאז שמואל היותו זוכה ומאמט בכהונה בכהן שאז אמר ליה שמואל כסכלת
 כי לא אמרת את מכות י' אלריך ועתה ממלכתך לא תקוה אם כן מהו העומש
 שכעכש עתה שאלו התשובה בחטא הראשון שאמר ליה שמואל כסכלת וכו'
 ועתה ממלכתך לא תקום ירכה שלא יהיה למלכותו קיום כלומר כי אחרי מותו
 לא ימלך בנו תחתיו כדרך כל המלכים אבל יפסק המלכות בו ולא יעבור לבנו
 ועתה כעכש הוא אמר קרע' את ממלכות ישראל מעליך היום וכו' אם כן
 העומש הא' היה בקיום המלוכה שלא ימשך לבנו וזה יורה ועתה ממלכתך לא
 תקום וכעכש הזה הב' כעכש שלא יהיה הוא עכמו מלך וזה יורה מלת מעליך
 היום וכן היה שבימי שאלו כמשח דוד למלך על ישראל זהו הכראק לוי בזאת
 הפרשה ועתה אשוב לסיוה המבלה וזה יהיה בעשות בה שתי שאלות הא'
 מהו ואת עזרת בני המן יתלו על העץ אחר שבהרנו הב' הפסוק שאומר וכאשר
 קיימו על כפם דברי הכומות וועקתם אלה הכומות אם היו כומות אסתר אז
 כומות אחרות א' לא' אשוב שבקצה אסתר שיתלום אחר שבהרנו לפרסם
 קלובט ולחוק לב ישראל הכלחמים עמ אויביהם ולשים רכות בלב שוכאי ישראל
 ומה שאמרנו ול שמתו עשרת בני המן בכשימה א' ושכלנו בעץ א' אישער הוא
 שלא כהרנו מכל וכל אלא שהיו בהם מכות מות ובעץ מתו תלויים בכשימה א'
 ובעבור שהיו דבר רופף ולא נדאי שמתו בכשימה א' והיו דעת יסוד כתב אבודרהם
 ככת שאשילנו הפסוק ולא אמרם בכשימה א' שאינו חוזר ואלו לשאלה הב' אשוב
 כי אלו הכומות אי אפשר שיקו כומות אסתר מפני שלשה דברים הא' שאותה
 התעניות לא קבלום רק על כפם ובאותה שכה ואך יאמר על כפם ועל
 העם ב' כי אותם תעניו לא עשאו רק הקורים לאר באופן ועוד שאם על

אלה התענו אמר קשה כאשר קבלו על כפסם ועל זרעם מדוע לא כמנה התענות
הזה במנה מדבריו סופרים ולא כזכרה בתלמוד כלל והרב רבי משה בר מיימוני
זכרונו לברכה אמר וכתבו כל ישראל בזמנים אלו להתענות בניו באדר ואם
כאשר קיימו ימי הפורים האלה קיימו הכומות מה טעם כתב וכתבו אבל האמת
שאלו הכומות הם ארבע כומות הכתובים בספר זכריה ואמנם זה התענית הוא
מכתבו והוא זכר לתענית שכתענו ישראל הוקחים והכסים והטף ביום יב' לחמש
אדר כשהיו כלחמים עם האויבים וזה שאמרו ז"ל בריש מגלה יב' זמן קהלה לכל
היא רובה לומר שקהלו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות להתפלל על אחיהם
והתענית הזה הוא לזכר והוא מכתב כמו שכתב הרמבם ז"ל ועל זה ועל הדומה
לו אמרו ז"ל מכתבן של ישראל תורה היא אמנם ה' כומות הם מפני הכרות
שאירעו לאבותינו ולבנו ועוד היום הם קיימות כי היה גרוש בשנה הזאת לכל
קהלות ספרד ושיליא ובאליכסיא וסיריכיא וקטלוביא ובשנה הזאת שכת
גרים מהם המירו כבודם בלא הועיל ומהם כטבעו בים ומהם ירדו מכנסייהם
ונחשבו כמתים ומהם בשרפו בספיכה ומהם כשבו לבין האומות הקדוש ברוך
הוא למען רחמיו ירחם על הנשאריו וישיב לבו בית המקדש על מכובו וכהנים
לעבודתם ולגויים לשירם ולזמרם וישראל לכנייהם אמן כן יהיה במהרה בימינו

יותר ויותר היית מאריך בפירוש המגלה הזאת ברבדים הבאים אבן גררא
אלא שאלבד הרעות הכלליות שאפפו עליהן באיבוד כספי הן משאר מאורעות
אשר באו עלינו כוסף על אלה הסיד י' ממני עשרת ראשי וכל כבודי היה לבני
כאשר לקח י' ממני חכמתם היא נות בדקי בלב ימים לחמש אדר כשארתי אבי
לכדי דר שכתב גרים לפרט קטן הזה יתברך יוכיחו לחירות:

ולא בשאר לי לבדר בי אם הכרעה האחרונה של מגלה זאת כמו שפיראזה חכמי
הקהלה ובתוספת הרב רבינו אליעזר מגרמיזא ז"ל רבו מהלמבן ז"ל:
פירוש ברכה אחרונה של המגלה הכרעה הזאת יש בה ולשוננו כבוד וישראל
שכלחמו בעמלק הלשון הראשון הוא הרב את ריבנו וקוא כאמר על הישע שכל'
ויחלוש יקושע את עמלק ואת עמו לפי חרב יקב' והן את ריבנו על יד אהרן בן
גרא שהרב את עמון מלך מואב והיה עמו עמון ועמלק שאמר ויאסף עלי את
כפי עמון ועמלק ויך את ישראל וכתב ויקם ימזיע את אהרן בן גרא
והלשון הב' הוא היקום את קמתנו על יד גוען שאמר וכל ארי מדין ועמלק
פגני קדם כאספי יחדו והלשון הרביעי הוא הכפרע לבנו מדריכו הוא על ידי
שאול שכלחם בעמלק והלשון החמישי הוא והמאלם במול על ידי דוד בפקלב
(השמיני)

והחתימה בכנר הכס שכעשה למרדכי ואסתר האל המושיע לימות המשיח
במהרה בימינו תגלה ותראה מלכותו עלינו ויחזק וירחם על הפליטה הכשורה
המפוצרת המגורשים מבית תעוביהם לעבודתו יתברך בי לא' זוהי מה
שכונתי לבאר במגלה הזאת בסדר והיתה השלמתה בי ימים לחדש כסן משנת
ג'ר"ה לפרט קטן בכאן באלג'ר יצא :

זהו השיר ששד החכם הכולל המשורר המחבר הספר
הכחמד הזה תבכה :

בחירי הוא לאל עיניו ככוכים	לטוב שכלי יקולל בין ככוכים :
בקיר לבי ירד חרוש וחרות	כחותם על זרועי כל זמנים :
קחה פירוש יכרתיו אף עשיתי	כתבתיו לך להקים היגוכים :
לתיך תוכו אמת תאכל ותזרוק	קלפתי כאחד המביים :
שאלה ממך אותה אבקש	ותטב לך כמטמוכים ככוכים :
בעיני רב תכלכל שיר מלכה	וקח ככור בלי שידים וכוכים :
ומהלכים שמורים וערוכים	יהי לך בין עבדים או קביים :
ועוד מה תחפץ אוכל עשהו	והכני למלאת כל רכוכים :
ועת ארחיק כרוד מדוד ואלוד	קרבי'הם כתוכים לך נתוכים :
ואה פני אמת הולכים יכורי	בחרו לבך המה ספוכים :
ולא תזור תבקש תחנותי	בתוך אהלך הכס טמוכים :
שלא ידך אחוז בזה הלל הם	למלאת חפנך הם עת אמוכים :
שלוך אכי שאל ומוכחים	כאותך ויואל אל מעוכים :

בחקק וכדפם על די המדפים מיס'ר קריס'תופלו די זאכ'טוי העושה המלאכה
קזאת בטוב ובכ'אמנות ובזריות והיתה השלמתו פה ויכ'בייא
אשר תחת ממלאת השדרה ילה היום יום שני שלש
ועשרים יום לחדש אלול שנת חמשת אלפים ושלש
מאות וחמשה ועשרים ליכירה אעתיך לאל
שיקרב גאולתינו בקרוב אויר :

Handwritten signature in Hebrew script

